ISSN 1857-4424

Nr. 5 (143) • Casa de Creație a Republicii Moldova • mai 2023

Realități Culturale

REVISTĂ DE ETNOGRAFIE, FOLCLOR ŞI CULTURĂ CONTEMPORANĂ

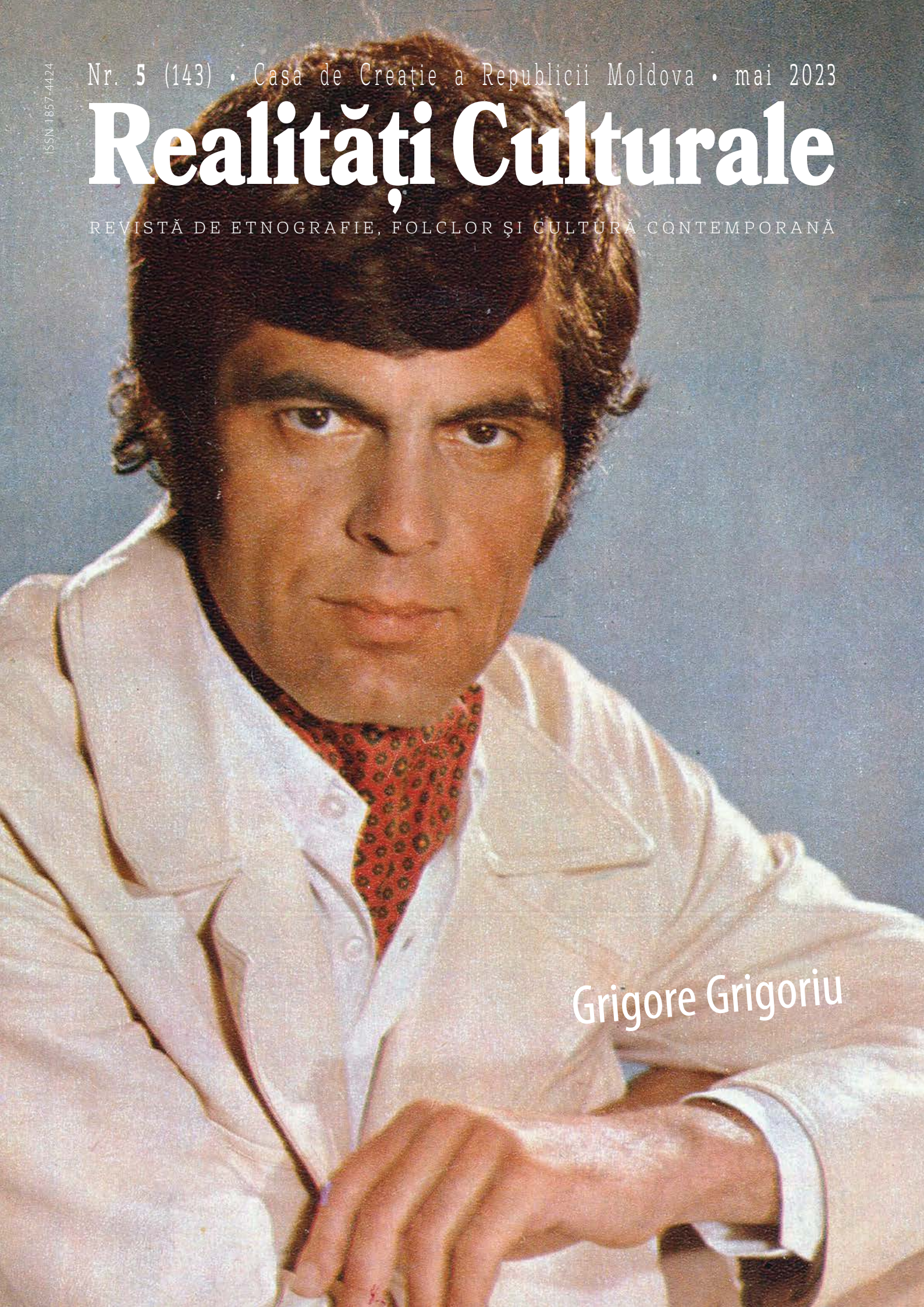

Grigore Grigoriu

Sumar

LUDMILA COTOMAN
Grigore Grigoriu.....1

EUGENIA CAZACU
e Ziua Umorului — Teatrul de păpuşi.....2

TATIANA BUTNARU
Reflecţii despre activitatea folcloristică a acad. Sabina Ispas...3

RAIA ROGAC
Premianţii pentru debut literar, ediţia a IV-a.....5

ELENA MÎRZAC
Muzica intrumentală —
cale spre succesul tinerilor interpreţi.....6

„Biblioteca raională de la mansarda Palatului Manuc Bey
este agora culturală a comunităţii hânceştene“.....8

LIA BANARI
Desăvârşirea sărbătorilor pascale.....12

IULIAN BOGATU
Corjova de pe malul Nistrului — o localitate unionistă.....14

BPR „IULIAN FILIP“, DROCHIA
„Fata din pădure“.....18

LEONID CEBOTARI
Tricolorul rutier.....19

NATALIA BALAN
La Biblioteca pentru copii din Căuşeni.....24

COLEGIUL DE REDACŢIE

Pavel Popa, redactor-şef

Veta Ghimpu-Munteanu, Teleradio-Moldova

dr. hab. **Victor Ghilaş**

dr. **Mariana Cocieru**

dr. **Varvara Buzilă**, Muzeul Naţional de Etnografie şi Istorie Naturală

Gheorghe Nicolaescu, muzicolog

Vizitaţi site-ul www.casadecreatie.md

Acest site reprezintă mijlocul tehnic, care ne permite să oglindim şi să arhivăm activitatea cultural-artistică de amatori şi a meşterilor populari din republică.

Site-ul conţine **arhiva digitală a revistei Realităţi Culturale**, disponibilă gratuit.

Compartimentul **Librărie** prezintă informaţii privind literatura metodico-ştiinţifică, de artă autohtonă şi universală, necesară pentru instituţiile primare de învăţământ artistic din republică.

Rubrica **Evenimente cultural artistice** va ţine la curent cititorul cu diverse evenimente din viaţa culturală a ţării, contribuind la promovarea şi popularizarea culturii naţionale.

În curând, pe site va fi disponibilă o **hartă interactivă** a satelor, raioanelor şi zonelor folclorice.

Societatea culturală

Casa de Creaţie a Republicii Moldova

Proiectul „Realităţi Culturale“

ISSN 1857-4424

Telefoane: (022)202-553, 069-39-29-09 (Ion Şarban)
Mob.: 069-39-24-98 (Pavel Popa, redactor-şef)

E-mail: casadecreatie@gmail.com, popapavel55@gmail.com
Adresa: mun. Chişinău, str. Bucureşti, 68, oficiul 338
Paginare şi machetare: Igor Condrea

LUDMILA COTOMAN

Grigore Grigoriu

(4 aprilie 1941 — 20 decembrie 2003)

La Multi Ani de NEUITARE!
La Mulţi Ani de POMENIRE!
La Mulţi Ani de NEMURIRE!
Lumină Lină din Lumina LUI…
GRIGORE GRIGORIU
Actor de teatru şi cinema.

Născut la 4 aprilie 1941, în oraşul Căuşeni. A decedat la 20 decembrie 2003, lângă satul Palanca, raionul Ştefan Vodă, într-un accident rutier. La început a fos actor amator pe scena Teatrului popular din Căuşeni. În anul 1959 a fost angajat la Teatrul Naţional „Vasile Alecsandri“ din Bălţi. Între anii 1965—1970 lucrează la teatrul de televiziune „Dialog“, unde interpretează o serie de roluri. În anul 1970 devine actor al Teatrului „Luceafărul“. A avut multe roluri pe scenele teatrelor, dar popularitatea i-a adus-o cinematografia.

Grigore Grigoiu — Loico Zobar în filmul „O şatră urcă la cer“ de Emil Loteanu

În anul 1966 începe colaborarea cu Studioul cinematografic „Moldova-Film“. Ca actor de cinema, debutează în filmul „Poienele roşii“, regizor Emil Loteanu.

Grigore Grigoriu în filmul „Lăutarii“ de Emil Loteanu

Lui Emil Loteanu i se datorează descoperirea şi afirmarea lui Grigore Grigoriu ca actor de talie mondială, unul dintre cei mai talentaţi şi celebri actori de cinema de la noi. Rolul lui Sava Micliu din filmul „Poienele roşii“ (1966) i-a adus actorului primul trofeu în cinematografie. Au urmat alte filme, cu alte roluri, oferite mai cu seamă de Emil Loteanu: Andrei Voinovan („Gustul pâinii“, 1966), Radu Negostin („Lăutarii“, 1971, 16 premii internaţionale), Ştefan Barbu („Ofiţer în rezervă“, 1971), Loico Zobar („O şatră urcă la cer“, 1975, difuzat în 114 ţări din lume), Victor („Vreau să cânt“, 1979), Kalidis („Tandra şi dulcea mea fiară“, 1978). S-a produs în peste 50 de pelicule turnate la „Moldova-Film“ şi alte studiouri din fosta URSS şi în trei filme produse la Studioul DEFA, Germania.

Dintre acestea: „Poienele roşii“ (1966), Sava Micliu; „Gustul pâinii“ (1966), Andrei Voinovanu; „Serghei Lazo“ (1967), episod; „Mariana“ (1967); „Se caută un paznic“ (1967); „Анечка“ (1968), Andrei; „Zece ierni pentru o vară“ (1969), Ştefan; „Povârnişul“ (1970), Marcu; „Lăutarii“ (1971), Radu Negostin; „Ofiţer în rezervă“ (1971), Ştefan Barbu; „Ultimul haiduc“ (1972), episod; „Mânia“ (1974), episod; „O şatră urcă la cer“ (1975), Loico Zobar; „Portul“ (Odessa-film, 1976), Petrescu; „Noapte în Chile“ (1977), Salvador; „Anton, der Zauberer“ („Anton, magicianul“) (1978), sergentul; „Emelian Pugaciov“ (1978), Chika Zarubin; „Мой ласковый и нежный зверь“ („Gingaşa şi tandra mea fiară“) (Mosfilm, 1978); Agent al serviciului secret (1978); Vreau să cânt (1979), Victor, „La porţile Satanei“ (1980), haiducul Gruia; „Unde eşti, iubire?“ (1980), Victor; „На Гранатовых островах“ (1981); „Найди на счастье подкову“ (1983); Cum să devii celebru (1984); „Тайный посол“ (1986); Luceafărul (1987), Chibici; „Durerea“ (1989), Mişa; „Maria şi Mirabela în Tranzistoria“ (1989); „Вдвоем на грани времени“ (1989). La Festivalul de

Grigore Grigoriu în filmul „Poienele roșii" de Emil Loteanu

film din Karlovy Vary (1977) a primit Premiul pentru cel mai bun rol masculin, al lui Loico Zobar din „O șatră urcă la cer".

În anul 1976 actorului i-a fost conferit titlul onorific de Artist emerit, în 1992 i s-a decernat Medalia „Meritul Civic", în anul 2002 a fost decorat cu Ordinul „Gloria Muncii".

Din 2012 instituţia de învăţământ din satul Cârnăţeni, Căușeni poartă numele ilustrului cineast, numindu-se Liceul Teoretic „Grigore Grigoriu".

În 2018 la Căușeni a fost inaugurat un cinematograf ce-i poartă numele. Clădirea a fost reconstruită din temelie și transformată într-o instituție polivalentă și modernă de cultură. Acțiunea a fost posibilă datorită fiului Octavian Grigoriu, regizor TV, cineast.

EUGENIA CAZACU

De Ziua Umorului — Teatrul de păpuși

În fiecare an la 1 aprilie oamenii din lumea întreagă marchează Ziua Umorului. Cu acest prilej am îndemnat toată lumea să zâmbească larg, să aibă bună dispoziție, motive de glumă și bucurie. La Căminul cultural Valea Rusului raionul Fălești, această sărbătoare s-a desfășurat cu multă veselie. Oaspeții dragi copilașii de la IET „Lăstărel" din satul Pruteni, au fost curioși de tot ce li s-a oferit, să viziteze biblioteca cu multe cărți interesante, muzeul cu multe obiecte de artizanat.

Punctul culminant al sărbătorii a fost spectacolul „Trei purceluși" al teatrului de păpuși și înscenarea scenetei „Epurașul Țup". Ne-am bucurat nespus de mult pentru că copii au reușit să vină să vizioneze aceste spectacole, pentru că teatrul de păpuși deține o impunătoare forță de convingere, prin intermediul căreia putem întra în dialog direct cu utilizatorii de vârstă mică, formându-le atitudinea, care conduce la formarea unor gusturi estetice cu privire la artă și reprezentarea ei în scenă. Teatrul de păpuși face posibilă nu doar vizionarea spectacolului, dar îi îndeamnă pe copii să facă lucruri frumoase. Ba mai mult, copilul învață și memorează noi situații de comportare, demne de imitare, iar faptele eroilor negativi sunt sesizate ca fiind incorecte.

Mulțumim educatorilor Areta Popa, Mihaela Cerbu, în frunte cu doamna directoare a IET „Lăstărel", Cristina Anton pentru coordonare și parteneriat.

Mulțumim frumos și actorilor păpușari: Eugenia Cazacu, Lilia Popa, Cazacu Constantin.

TATIANA BUTNARU, DOCTOR ÎN FILOLOGIE,
INSTITUTUL DE FILOLOGIE ROMÂNĂ „BOGDAN PETRICEICU HAŞDEU"

„Folclorul este sistemul de desiteme al vieţuirii noastre"

(Reflecţii despre activitatea folcloristică a acad. Sabina Ispas)

Activitatea de cercetare a dnei acad. Sabina Ispas se manifestă printr-o muncă asiduă în procesul de valorificare a tezaurului estetic popular, este expresia unor îndelungi eforturi creatoare în promovarea valorilor autentice ale spiritualităţii autohtone. Neîntrecute frumuseţi, imagini de o adevărată măiestrie artistică, înşirate în piatra rară a cuvântului, datini şi tradiţii elucidate în mai multe exegeze negura anilor, anumite aspecte şi probleme de cercetare — toate acestea luate împreună, alcătuiesc o pagină importantă în contextul folcloristicii contemporane, pentru a exprima cu deplină certitudine, aşa cum scria la timpul său cunoscutul scriitor român V. Voiculescu, „Muzeul sufletului nostru este în folclor". Avem în vedere nişte etape de referinţă, pe care le-a parcurs folcloristica românească în răstimp de mai multe decenii, alături de cercetători consacraţi, în activitatea lor de valorificare a creativităţii populare. Or, lucrările Domniei sale, volume etnografice, monografii, culegeri tematice, antologii de texte etno-folclorice, constituie un veritabil muzeu al folcloristicii contemporane şi au deschis, în acelaşi timp, nişte perspective novatoare în procesul de studiere a creaţiei populare orale.

Dinamica fenomenului folcloric, cu particularităţile sale specifice, şi-a găsit expresie în numeroase studii etnologice, la care a colaborat cu dăruire de sine, s-a manifestat în elaborarea unor principii de tipologii ale creativităţii populare, a contribuit în vederea sistematizării unui bogat material factologic. Abordările şi aserţiunile ştinţifice de valoare, concretizate în mai multe studii etnologice cum ar fi: „Lirica populară de dragoste", „Cântecul epic eroic românesc în context sud-est european", „Studii de etnografie şi folclor", „Etnologie românească", „Balade populare româneşti" şi multe altele, sunt relevante şi pot fi apreciate în dependenţă de codul etic al poporului, poziţia înţeleaptă a acestuia faţă de esenţele primordiale ale vieţii, faţă de fenomenele din natură, trecerea ireversibilă a timpului. Iniţierea în actele ritualice fundamentale ale spiritului popular îşi vor găsi expresie prin suprapunerea diferitor straturi culturale, concentrate prin nişte niveluri de percepţie mitico-folclorică, acestea găsindu-şi concretizare în dependenţă de anumite concepte sau embleme culturale, elucidate în baza unor investigaţii de sinteză, unde sunt comentate anumite categorii estetice, subiecte baladeşti, legende, colinde, cântece eroice narative, diferite fenomene etno-culturale. Sabina Ispas ne propune „un sistem folcloric normativ" (Ispas, 2002, p.261), care poate fi acceptat drept „emblemă" a vieţii spirituale de epocă, sinteză preocupărilor de cercetare a unei întregi pleiade de folclorişti.

Sabina Ispas, academician

Printre speciile folclorice faţă de care dna acad. manifestă un indiscutabil interes este balada populară, unde vor fi evidenţiate „două embleme culturale" (Ispas, 2002, p. 260), ce se regăsesc, în deosebi, în *Meşterul Manole* şi *Miorița*, apreciate cu justificat temei, alături de alţi specialişti în domeniu, drept capodopere universale ale spiritualităţii româneşti. Atenţia noastră este orientată spre un material factologic de un indiscutabil interes, ce ţine de domeniul studierii receptivităţii folclorice în mediile etno-folclorice. Importanţa acestei specii pentru cultura românească este dovedită, aşa cum subliniază Sabina Ispas, prin coordonatele spaţiale şi temporale ale celor două studii fundamentale „de geografie folclorică"(Ispas, 2002, p. 260-261), cum le apreciază cercetătoarea, referindu-se la lucrarea *Miorița. Tipologie, circulaţie, geneză,* texte de A. Fochi şi studiul monografic semnat de I. Taloş *Meşterul Manole. Contribuţie la studiul unei teme de folclor european*. Întrevedem o documentare riguroasă, ce se ma-

nifestă prin abordarea competentă a unor probleme cu caracter novator, marcate de o spiritualitate milenară, care implică exteriorizarea valorilor creativităţii populare la o dimensiune simbolică. Sensurile de luciditate mioritică conjugate cu rosturile personalităţii creatoare se bazează pe cadrul vizionar al unor corespondenţe estetice de constituire etnică. Ideea dăinuirii românilor prin istorie s-a cristalizat în *Mioriţa* şi se menţine prin harul Meşterului Manole, prin aprofundarea unei experienţe milenare, cu deschidere spre universalitate. Balada *Meşterul Manole* este receptată drept „expresia profundă, a acestui corp mistic“ , care este „biserica biruitoare“, întruchipată printr-o „sintagmă familiară creştinismului ortodox“(Ispas, 2002, p. 262). Versată în anumite probleme de cultură şi religie, exegeta se referă, în primul rând, la desăvârşirea unei opere de artă, care se regăseşte în mai multe texte baladeşti, este promovată ideea „de sacru, de sublim şi de frumos“, categorii estetice, care în acelaş timp, mai semnifică şi ideea generalizată de neam, în această ordine de idei, autoarea are în vedere cultul strămoşilor „recunoaşterea lor, comemorarea şi actualizarea actelor lor sacrificiale, reprezentaţi prin biserica construită de meşterul — arhitect Manole“ (Ispas, 2002, p. 262). La rândul ei, balada *Mioriţa* este receptată drept „expresia lirică a dragostei responsabile, nevoia omului de cunoaştere, a asumării responsabilităţii“, faţă de aproapele din preajmă, „a acceptării pozitivului şi negativului ca posibile rezolvări ale stărilor conflictuale“(Ispas, 2002, p.262). Prin prizma acestor două capodopere universale sau „embleme“ spirituale ale creativităţii populare, cum sunt nominalizate, ar putea fi analizate mai multe fenomene folclorice, cărora, li se alătură şi alte „fapte culturale“, din patrimoniul estetic românesc. Gândurile şi aserţiunile exprimate de autoarea acestor comentarii denotă o viziune de ansamblu faţă de tradiţia culturală românească, unde sunt propuse informaţii pertinente pentru a face o delimitare în contextul preocupărilor sale de cercetare, de aprofundare de „stereotipi şi concepte culturale“ (Ispas, 2002, p. 262), de specii folclorice „majore“ , aşa cum le numeşte Domnia Sa, acestea fiind încadrate într-un sistem estetic individualizat.

Dacă balada este apreciată drept o specie „ceremonială“, opinie de altfel discutabilă, atunci colinda este „rituală“ şi descinde mai mult din tradiţia sărbătorilor de iarnă, atunci când Dumnezeu pogoară pe pământ, pentru a suprapune lumina cu întunericul după „noaptea orfică“, ceea ce dă naştere polarităţii existenţiale a universului. „Emblema“ spirituala a acestei „lumine primordiale este Dumnezeu“(Ispas, 2010, p.21), iar „ritualul colindării se înscrie în practicele tradiţionale vieţii creştine“(Ispas, 2010, p.22), subliniază Sabina Ispas. Colindele sau fenomenul colindatului asigură dialogul cu divinitatea şi se vor menţine la nivelul detaşării de lumea cotidianului şi subordonării acestuia faţă de sfera influenţei universale. Conotaţia creştină a sensurilor aprofundează nuanţarea diferitor ţărâmuri ontologice, determină trasfigurarea unui anturaj de valori condensat până la saturaţie de ideea sacralităţii, de lumină şi căldură sufletească, atunci când, „trupul dispersator de lumină al noului născut din ieslea de la Betleem“(Ispas, 2010, p. 20), devine un coordonator al universului şi asigură desăvârşirea noastră sufletească. Aşa-zisa „oferta de embleme“ (Ispas, 2002, p. 262) asigură interpretarea unei comunicări permanente cu divinitatea, ceea ce ne oferă o deschidere către o lume primară, superioară prin însăşi esenţa ei, este lumea mitului şi a trănscendenţei cosmice, a valorilor perene ale umanităţii aprofundate prin folclor prin „oferta de valoare“(Ispas, 2002, p.21), necesară pentru cultura viitorului, cu grijă deosebită pentru conservarea patrimoniului imaterial.

Într-un eseu despre poezie şi religie, P. Claudel scria: „Credinţa în Dumnezeu permite proslăvirea. Proslăvirea este, poate, cel mai mare motor al poeziei, fiindcă ea este expresia nevoii celei mai profunde a sufletului, glasul bucuriei şi al vieţii, dovada întregii creaţii“(Claudel, 1993, p. 5). În toate studiile, lucrările, investigaţiile dnei acad. Sabina Ispas persistă multă lumină, izvorâtă parcă din „sistemul gândirii religioase“(Ispas, 2010, p. 249), predomină un sentiment plenar de seninătate şi jubilaţie sufletească, amintind undeva în subtext de *Imnele Bucuriei* de Ioan Alexanrdru. De aici, probabil, şi survine arderea interioară a unui cercetor consacrat, ceea ce ne determină să indicăm disponibilitatea faţă de o anumită modalitate de comunicare dintre om şi univers, adică subordonarea lor reciprocă faţă de aceleaşi legităţi de influenţă universală concentrate în „funcţia integratoare“ a unui „sacru particularizat“(Ispas, 2002, p.15).

Eseul „Embleme şi stereotipii. Pledoarie pentru o abordare diversificată a culturilor orale“constituie o lucrare de referinţă, unde fenomenele etno-folclorice despre datinile şi obiceiurile noastre străbune sunt privite într-un context universal, ele se îngemănează cu dimensiunile estetice şi filosofice ale sufletului popular,cu o matrice stilistiică constituită de secole şi perpetuată prin timpuri şi generaţii, pentru a dezvălui modul de a cugeta a poporului, ontologia sa existenţială, filosofia trăirii, marcată de marile ascensiuni ale spiritului omenesc, în permanenta căutare a identităţii sale creatoare. Sunt propuse spre interpretare şi analiză nişte valori sacre prin însăşi esenţa lor, amplasate în palmaresul sărbătorilor noastre tradiţionale „ditr-o perspectivă proprie mitologic precreştină“ (Ispas, 2010, p.16), fiind apreciate drept întruchiparea iubirii divine, „lumină din lumină“, ce iradiază într-o bogată gamă de reprezentări populare. Or, activitatea dnei acad. în domeniul profesat poartă undeva o semnificaţie de monografie spirituală, mesajul căreia este orientat pentru a dezvălui o lume arhetipală, marcată de ritmurile primare ale existenţeii, este „o lume creată pentru om“, unde „întâlnirea cu Dumnezeu“ (Ispas, 2010, p.17) se manifestă „dintr-o perspectivă proprie mitologic creştină“(Ispas, 2010, p.17) şi „determină rangul acestuia înaintea demiurgului“ (Fântâneru,1940, p. 233). Cu această ocazie, Sabina Ispas face nişte mărturisiri relevante şi încearcă să ne ducă spre miezul filosofiei populare, spre „funcţia manifestării şi experimentării sacrului“(Ispas, 2010, p.15), cu alte cuvinte, spre„epifanie şi sacrament“ (Ispas, 2010, p. 16). Putem argumenta,

în această ordine de idei, prezența mai multor texte, informații, studii, materiale de arhivă, unde sub o formă sau alta și-a găsit expresie,, dimensiunea sacră a evenimentului confirmat"ori „sacrul cultural" (Ispas, 2010, p. 160). În special, în realizările de ultimă oră ale folcloristei, vedem orientarea spre itinerarul unui spectacol ceremonial, marcat de o profundă inițiere biblică, acolo unde se prefigurează triumful luminii asupra haosului și, pe această cale, se instituie principiul superior de existență, ce unifică „lumina cu întunericul după noaptea orfică" (Nițu, 1968, p. 71). Medierea luminii, omniprezentă în mai multe comentarii sau descrieri etnografice, colinde, legende biblice apocrife este orientată spre o concepție apropiată de miezul filosofiei populare, de aprofundare a rosturilor existențiale primare.

Preocupată de viitorul culturii populare, Sabina Ispas vine cu îndemnul să fim mai aproape de patrimoniul nostru imaterial, să ne protejăm valorile spirituale, să le menținem „într-un sistem modern și deschis" (Ispas, 2002, p. 262), cu durată sigură în timp, or, așa cum ne relatează Domnia Sa într-un interviu oferit pentru presa din Basarabia: „folclorul este sistemul de sisteme al vieţuirii noastre".

Referințe bibliografice:

Claudel, Paul. *Religie și poezie*. În: Literatura și arta,1993, 20 mai.

Ispas,Sabina. *Folclorul este sistemul de sisteme al vieţuirii noastre*. În: *Contrafort*, 2000, 5 aprilie.

Ispas, Sabina. *Embleme sau stereotipii. Pledoarie pentru o abordare diversificată a culturilor orale.* În: *Identitatea limbii* și culturii române *din perspectiva globalizării*: Volum îngrijit de Iachim, Ofelia și Olariu, Florin. Iași: 2002.

Ispas,Sabina. *Colindatul* în cadrul *culturii tradiționale românești*.În: *Tabor*, nr.9, decembrie, 2010.

Fântâneru, S. *Lucian Blaga și gândirea mitică.* București,1940.

Nițu, Gheorghe. *Elemente mitologice în cultura populară românească*. București, Editura Albatros,1968.

Notă: *Articolul a fost realizat în cadrul proiectului de cercetare 20.80009.1606.03. Contexte socio-culturale autohtone și interconexiuni europene ţn creaţia populară și literatura cultă din Basarabia (sec. XIX până în prezent), IP Institutul de Filologie Română „B. P. Hașdeu".*

RAIA ROGAC

Premianţii pentru debut literar, ediţia a IV-a

La Biblioteca Municipală "B.P. Hasdeu" din Chișinău s-a desfășurat Gala laureaţilor pentru cea de-a patra ediţie a Concursului pentru debut literar, organizat de instituţia gazdă în moderarea directorului general dr. Mariana Harjevschi, aliniat zilei de naștere a patronului spiritual.

Chiar de la prima ediție, care a avut loc în 2020, în condiții de protecţie pandemică, s-a dorit ca acest concurs să devină tradiţional. Putem constata că dolianța organizatorilor a prins deja contur.

Anticipat lucrările candidaţilor au fost apreciate de un juriu special, în componența căruia au fost scriitori și editori, care s-au remarcat printr-o bogată activitate editorială și literară. Dintr-un număr apreciabil de candidaţi au fost selectaţi șase debutaţi cu cărţile lor, conforme regulamentului de participare. Dacă acesta la categoria de vârstă se limitează la 47 de ani, dată stabilită după modelul Tudor Arghezi, este însă nelimitat de la câți ani pot participa candidaţii, astfel că ediția curentă a avut și o surpriză, premiantă devenind și o adolescentă de doar 12 ani!

Dar să prezentăm evenimentul ad litera. Lucrările pentru concurs au fost încadrate în unul din cele trei genuri: poezie, proză, dramaturgie, critică și eseu, editate în perioada ianuarie–decembrie 2022.

La prima categorie au fost desemnate trei câștigătoare. Maria Ivanov, director al ziarului "Timpul", s-a învrednicit de Premiul pentru Poezie pentru placheta de versuri intitulată„Totul va fi bine", care a văzut lumina tiparului la Editura "Prut"; cu Premiul „Iulia Hasdeu" s-a ales Anda Vahnovan pentru cartea "Sârme", produs al Editurii "Casa de Pariuri Literare" din București; iar Danielei Botnaru i-a revenit un premiu special pentru volumul "Certificat de naștere", editat de "Univers Educațional". Prozatorii premiaţi s-au dovedit a fi: Alexandru Popescu cu Premiul la Proză pentru romanul „Montana", apărut la Editura "Arc" și Andreea Guzun pentru cartea "O furnică la Paris", producţie a Editurii "Prut". Vom aminti despre primul că este stabilit în Londra și acest roman a mai fost desemnat pentru a fi citit de publicul larg în cadrul Programului de Lectură "Chișinăul citește" din ediția curentă. La ultima categorie critică și eseu premiul a fost obţinut de Constantin Ivanov, cercetător științific la Institutul de Filologie „B. P. Hasdeu" pentru volumul "Răul. Interpretări literare", un produs al Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași.

La manifestarea dedicată laureaţilor Concursului pentru debut literar al Bibliotecii Municipale "B.P. Hasdeu" a fost prezentă și viceprimarul municipiului Chișinău Angela Cutasevici care, de comun cu directorul general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" Mariana Harjevschi, au înmânat fericiţilor câștigători premiile meritate. Și la această ediție reprezentanta Primăriei mun. Chișinău și-a exprimat siguranța că instituţia va sprijini pe viitor Concursul tinerilor debutanţi în literatură, de rând cu organizatorii - echipa Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu" din Chișinău, dorind tuturor tinerilor creatori pană ușoară și improvizație pentru a veni la următoarea ediție cu lucrări noi interesante, care să merite prestigiosul premiu al BM „B.P. Hasdeu".

Evenimentul a fost îmbogățit cu o originală colecţie vestimentară de primăvară a designerului Corina Hamureac, piesele expuse fiind frumos ornamentate cu două simboluri și anume covorul național și mărțișorul, incluse în Patrimoniul Cultural Imaterial UNESCO.

Merită să amintim că anul trecut de premii și flori de primăvară s-au bucurat următorii concurenţi: la categoria "Poezie" învingătoare a devenit Augustina Vișan pentru volumul "Fă ceva tată", apărut la Editura "Prut". La categoria "Proză" juriul nu a desemnat pe nimeni, iar la categoria "Critică și eseu" cu premiu a fost apreciată cartea "Vladimir Beșleagă sau anevoioasa cale a cunoașterii de sine" de Nadejda Ivanov. Menţiunile acordate de juriu au fost împărţite între Adriana Ursu pentru "Trebue să înţelegi că e O.K. Să fii singur Albastru neon și colţi Apucă Lipsa", editată de "Univers educational"; Tatiana Grosu pentru "Să vedem noi când ne uităm unul la altul", editată de "Casa de pariuri literare" din București și Victoria Tatarin pentru "? ? ?", de asemenea, editată de „Casa de pariuri literare" din București.

Muzica intrumentală — cale spre succesul tinerilor interpreți

ELENA MÎRZAC, profesor dirijat orchestral/ acordeon, şef secție Didactică, gr. did. 1, CEEA „Ştefan Neaga"

Muzica instrumentală a devenit în timp, una dintre cele mai solicitate laturi ale muziciilor academice și populare. Acest fapt este determinat de fluxul mare de interpretări ale creaţiilor muzicale la instrumente solo, în diverse componențe sau acompaniament. Observăm un interes sporit pentru lucrările instrumentale, mai cu seamă în cadrul concertelor și festivalurilor organizate în Republica Moldova și peste hotarele ei. Probabil, ceea ce îi determină pe instrumentiști să abordeze genul de muzică instrumentală, este faptul că, acest domeniu cuprinde un număr impunător de opus-uri academice și populare.

Una din specialităţile, care formează interpreți de muzică instrumentală academică și populară, este Interpretarea Instrumentală a Centrului de Excelenţă în Educaţie Artistică „Ștefan Neaga". Astfel, această specialitate oferă tinerilor oportunitatea de a deveni adevărați promotori ai artei instrumentale, ducând faima instituției departe, peste hotarele ţării. Fiind elevi, tinerii avansează și își dezvoltă abilităţile în cadrul concertelor organizate în instituie și la diverse festivaluri și concursuri. În acest context, putem menţiona pleiadele de instrumentiști care au participat în ultimii ani la cele mai prestigioase concursuri la care au obţinut rezultate remarcabile, demonstrând astfel nivelul de pregătire, aportul cadrelor didactice și valoarea talentului de interpret. Dragostea faţă de muzica instrumentală le este cultivată și plăzmuită în așa fel, încât tinerii să tindă prin profesionalism spre apogeul dorit.

Specialitatea Interpretare Instrumentală a CEEA „Ștefan Neaga", a organizat în ultimii ani o fructuoasă activitate nonformală, la care a participat un număr impunător de elevi instrumentiști. În acest context se înscrie Concursul intern „Sonata preclasică", unde premiile de rezonanţă au fost obţinute de Mădălina Ciorici, Ovidia Vataman, Iana Grosu, Ion Burlaca, Dragoș Olteanu ș.a. Un alt success l-au obţinut elevii în cadrul Concursului „Dumitru Blajinu", ediţia I-a: Ovidia Vataman, Denis Semeniuc, Larisa Sciogolev, Vlad Cernei, Mădălina Ciorici.

„Atelierul de lucru Carl Czerny", moderatori Angela Oleinic şi Irina Botnari, şef catedră Nona Vizir

La Concursul Internaţional al Tinerilor Interpreţi „Eugen Coca“, ediţia a XXVI-a, Chișinău, 1-9 decembrie 2020 au participat elevii Adrian Chicu, Sergiu Berliba și Daniel Surdu, unde și-au demonstrat abilităţile remarcabile. La fel, premiul I la Festivalului de muzică internaţională „Musical Universe“ (Odessa, Ucraina) l-a obţinut Daniel Ungureanu. Tinerii posesori ai artei instrumentale s-au clasat pe locuri înalte, astfel, aceștia au dat dovadă de talent și muncă asiduă.

De un succes aparte se bucură tinerii instrumentiști la concursurile internaţionale organizate în spaţiul românesc: Concursul Internaţional de Interpretare Muzicală, „Doremi-Fest“ în cadrul căruia aceștia au ocucat locurile premiante I, II, III și Premiul Mare. La fel de important pentru instituţie în ultimii ani este și Concursul Internaţional de Interpretare Muzicală „Emanuel Elenescu“, Piatra Neamţ (România), unde elvii au demonstrat măreţia talentului. Aici tinerii interpreţi de muzică instrumentală s-au manifestat excelent, obţinând locuri premiante: Daniel Ungureanu, Mădălina Ciorici, Marec Pricopneac, Sergiu Berliba, Vasile Tinei, Cătălin Bajurean, Cătălin Buga, Ion Ceban, Artiom Maruseac, Claudiu Bulgaru, Nichita Stelea, Iulian Borș, Cătălin Gheorghiţă, Vlad Eșan, Dumitru Odobescu, Dumitru Boz, Dorina Prisăcaru, Cristian Echim, Eric Lungu, Alexandru Doru.

O mare importanţă pentru instituţie o au și Concursul Internaţional de Interpretare „British College of Accordionists“ (Marea Britanie); Concursul Internaţional de Interpretare Instrumentală, „Aulodia“ (Brașov); Concursul Internaţional de Interpretare Instrumentală, „Eugen Coca“ ș.a. În urma participării la aceste concursuri, elevii instituţiei CEEA „Ștefan Neaga“ au obţinut diplome de gradul I, II și III. Rezultatele cucerite prin merit, bucură profesorii, părinţii dar și pe ei înșuși.

Merită a fi menţionat aspectul că, în spatele acestor rezultate remarcabile ale elevilor, care dau dovadă de sârguinţă, talent și caracter la orice prestaţie, stă munca enormă a mentorilor consacraţi: Valeriu Cincilei, Ion Talpă, Gabriel Frecăuţanu, Constantin Strilciuc, Sergiu Mîrzac, Leonid Sozanski, Alexandru Sozanski, Vitalie Grib, Elena Mîrzac, Gheorghe Roșca, Andrei Mustea, Ghenadie Platon, Pavel Turcanu, Petru Strelciuc, Vasile Antohi, Vasile Prepeliţă, Veaceslav Laşcu, Nona Vizir, Polina Vladimirova, Victoria Lozovan, Victoria Reaboi, Irina Botnari, Angela Oleinic, Larisa Morarenco, Teodor Munteanu, Vitalie Ungureanu etc.

Victoria Lozovan, Pavel Țurcan, Elena Mîrzac, Sidor Rusu — profesor (acordeon), Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima“ Cluj Napoca, extensia Piatra Neamț, Fernando Mihalache — conf. Univ. dr., Universitatea Națională de Muzică Bucureşti (acordeon)

Este de evidenţiat că, participarea elevilor la numeroase festivaluri și concursuri presupune capacităţi remarcabile, devotament și multă exersare, care contribuie la formarea rodului muncii asidue a profesorilor și la valorificarea talentului pe care îl posedă fiecare elev în parte.

Implicarea nemijlocită a elevilor în multiple activităţi nonformale sunt binevenite întru dezvoltarea și devenirea lor ca profesioniști instrumentiști. În rândul celor menţionaţi mai sus, se inscriu și absolvenţii instituţiei Nicu Guţu, Pavel Efremov, Gheorghe Gonţa, Radu Răţoi, Ana Ursu, Vlad Lavric, Maria Pavlov etc., toţi instrumentiști de talie înaltă, care, fiind și ei elevi, au participat și au adus în instituţiei clasamente valoroase. Astăzi, foștii laureaţi-absolvenţi duc faima instituţiei pe toate meridianele lumii, bucurându-se de rezultate notorii la studii. Revenind acasă mai rar, laureaţii de ieri se iniţiază în schimburi de experienţă prin prezentare de recitaluri și Master Class-uri instrumentale, organizate în scopuri metodologice și didactice.

Conchidem că, muzica instrumentală, practicată de multipli interpreţi și demonstrată în vasta activitate a profesorilor și elevilor iubitori de muzică instrumentală în diferite instituţii de învăţământ muzical, este apreciată și argumentată prin prezenţa acestora la numeroase festivaluri și concursuri naţionale și internaţionale. Tinerii muzicieni dau dovadă de o vastă cunoaștere și mânuire profesională a instrumentelor muzicale, confirmând că, pasiunea pentru muzică, dragostea pentru frumos și munca sârguincioasă, garantează succesul în toate domeniile și mai cu seamă în cel al muzicii instrumentale.

„Biblioteca raională de la mansarda Palatului Manuc Bey este agora culturală a comunității hânceștene“

*Interviu cu **Tatiana Darii**, directorul Bibliotecii publice raionale „ÎPS Antonie Plămădeală“ Hâncești*

— Dna Tatiana Darii, cum a fost drumul către bibliotecă pe care l-ați parcurs dumneavoastră? Cum v-ați decis să vă dedicați meseriei de bibliotecar?

— Dupa ce am finalizat liceul, îmi era greu să mă apreciez unde să-mi continui studiile, pe atunci mă tenta profesia de evaluator al imobilului, îmi doream mult să lucrez în agenții imobiliare, să lucrez cu designul unui interior cât mai atractiv, ca după aceea să-l promozev. Am finalizat profesia de Evaluator, dar să muncesc în acest domeniu n-am reușit, nu a fost să fie. Direcția Cultură și Turism Hâncești a fost acea instituție care mi-a oferit oportunitatea să mă angajez în calitate de bibliotecară. În anul 2012, am decis să merg la USM Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, specialitatea Biblioteconomie, asistență informațională și arhivistică. Am avut parte de profesori universitari foarte buni, care au contribuit foarte mult la dezvoltarea mea profesională, cum ar fi Nely Țurcanu, Natalia Goian, Ludmila Corgenci ș.a. ***Îmi amintesc de anii studenției cu mult drag***. De ce am ales această profesie? Deoarece este o specialitate interesantă, care pune accent pe relațiile cu publicul, îmi place foarte mult să citesc, să comunic, sunt, aș spune așa, un generator de idei, întotdeauna îmi do-

resc să creez ceva, și m-am gândit că anume în bibliotecă pot să realizez lucruri fumoase, să organizez evenimente remarcabile, să descopăr personalităţi notorii, ***să creez servicii utile comunităţii*** **ș**i multe altele.

— Ce sacrificii presupune meseria de bibliotecar?

— A fi bibliotecar înseamnă echilibru, cunoaștere, perseverenţă, cultură, informaţie, pregătire, răbdare, amabilitate, creativitate, etc. Bibliotecarul este într-o formare permanentă. Toate acestea îi conferă bibliotecarului și statutul de cercetător în domeniu. Dar pe tot parcursul activităţii, bibliotecarul a trecut și prin diverse provocări nu atât de frumoase. Au fost timpuri când reprezentanţii acestei profesii au activat în condiţii grele de muncă, cu salarii mizere, dar în același timp și-au continuat activitatea indiferent de situaţii, au muncit cu dăruire, au ţinut piept provocărilor, au demonstrat cât este de importantă meseria de bibliotecar și ce rol are în comunitate. Este probabil unica instituţie cu acces gratuit la informaţie, care este în continuă dezvoltare, ţine pasul cu schimbările care se produc în societate, aceea instutuţie care a rezistat în timp indiferent de situaţii.

— Care este opinia dumneavoastră despre rolul lecturii în formarea unui copil, adolescent, adult, dar și a unui vârstnic?

— Copiii trebuie învăţaţi încă de mici cu acest obicei de a lectura cărţi. Uneori chiar obligaţi. Pentru că un copil neîndrumat foarte rar va face o astfel de activitate din propria iniţiativă, de aceea este bine să le insuflăm de mici copiilor noștri iubirea pentru lectură, să facem tot ce ne stă în putinţă pentru a călăuzi copilul către activităţi care să-l formeze frumos ca om. Dacă sportul și dansul menţin sănătatea fizică și îi fac disciplinaţi, lectura însă are mult mai multe beneficii. Poate că mulţi nu cunosc cât de mult bine face să citești măcar o oră din zi, atât pentru psihic cât și pentru suflet. Cititul este cea mai frumoasă și mai înălţătoare îndeletnicire din punctul meu de vedere și poate transforma un om la 360 de grade. Lectura în viaţa adolescentului este primordială pentru că îl formează așa cum nimic altceva nu cred că reușește. Deseori sunt întrebata dacă tinerii în ziua de azi mai sunt interesaţi de lectură și care cărţi sunt solicitate de ei. Cu certitudine le răspund că da, citesc, dar pe diverse suporturi, tradiţional sau electronic. Astăzi, adolescenţii solicită foarte mult literatura motivaţională, de dezvoltare personală *și literatura care inspiră. Mă refer aici și în cazul în care o persoană dorește* să devină un bun lider, antreprenor, dacă dorește să obţină succese într-un anumit domeniu. Deci, acest gen de literatură este la mare căutare. Oamenii în etate au nevoie de foarte multa comuncare *și atenţie*, in cadrul diverselor Cluburi de lectură iniţiate în biblioteci pasionaţii de lectură își petrec timpul liber într-un mod plăcut în compania cărţilor. Deci, biblioteca este un templu al lecturii, unde fiecare își găsește cartea preferată.

— Ce credeţi despre ceea ce se afirmă că în curând cărţile electronice le vor înlocui pe cele tradiţionale?

— Cărţile electronice nu mai sunt o noutate pentru nimeni, iar dispozitivele de citit, e-book-urile, au devenit un accesoriu indispensabil pentru unii cititori împătimiţi. Prin urmare, sunt zeci de oameni care susţin că vechile cărţi tipărite au început deja să piardă teren în faţa tehnologiei și că sunt mai puţin căutate ca în trecut. Pe de altă parte, tradiţionaliștii afirmă că tehnologia nu poate ţine locul unui volum tipărit și nici plăcerii de a răsfoi paginile romanului preferat. Deși pentru foarte mulţi bibliotecari și utilizatori cartea în format tradiţional încă rămâne marca bibliotecii, cealaltă faţă a ei își impune tot mai mult prezenţa. Tot ceea ce este nou atrage, incită și este absolut normal ca utilizatorii bibliotecii să vrea să cunoască și să exploreze aceste posibilităţi noi de acces de cunoaștere și informaţii. Doar timpul va potrivi balanţa între aceste două formate. Este firesc ca formatul electronic al cărţii să fie văzut de foarte multă lume ca o ameninţare la adresa cărţii în format tradiţional și a bibliotecii. Foarte greu se ajunge la înţelegerea faptului că este vorba doar de un alt format, adecvat timpului, care va exista în paralel cu formatele anterioare și, poate, cu cele care vor veni după. Întrebarea care se impune și în acest caz este dacă va dispărea sau nu cartea tipărită. Experţii spun că nu, sau cel puţin încă nu. În pofida popularităţii cărţilor electronice, cărţile în format tradiţional vor continua să existe.

— Ce servicii bazate pe tehnologii consideraţi că ar fi binevenite să fie implementate în biblioteci?

— În secolul XXI este greu să ne imaginăm o bibliotecă lucrând eficient fără a utiliza tehnologiile de informare și comunicare. Integrarea acestora două oferă posibilităţi enorme de a oferi utilizatorilor servicii noi și diferenţiate pe căi inovatoare. Bibliotecile utilizează TIC-urile atât la implementarea unor servicii moderne, cât și la modernizarea serviciilor tradiţionale. Într-o perioadă când motoarele de căutare, reţelele sociale, site-urile comerciale se întrec în oferte de tot felul pentru a căpăta atenţia și timpul utilizatorilor, bibliotecile trebuie să facă eforturi extraordinare pentru a propune utilizatorilor resurse și servicii care să-i impresioneze și, în același timp, să nu afecteze misiunea și valorile esenţiale ale bibliotecii. Societatea bazată pe utilizarea tehnologiilor de informare și comunicare este mai puternică, iar productivitatea muncii este mai mare decât era anterior. Societatea digitală (informaţională) are mai multe caracteristici distinctive. Cea mai importantă este dinamismul și inovaţiile. Totul în jur se schimbă rapid și instituţiile care nu fac faţă schimbărilor tehnologice sunt sortite dispariţiei. Bibliotecile nu reprezintă o excepţie. În biblioteca noastră se implementează diverse servicii bazate pe tehnologii ca: Servicii de eguvernare electronice, mai recent serviciul Ajutor la contor (vulnerabilitarea energetică), unde au fost implicate absolut toate bibliotecile.

— Astăzi cum arată sălile bibliotecilor faţă de ceea ce aţi cunoscut dumneavoastră, dacă ne referim la Hâncești?

— Când am fost angajată în bibliotecă, nu mi-au plăcut din start spațiile care erau mici, învechite, cu mobilier vechi, mi se părea totul sumbru, aranjat standard. Este cunoscut faptul că instituția bibliotecară se ține pe patru piloni principali: spații, resurse informaționale, servicii oferite și personal, care au partea lor de contribuție în crearea imaginii bibliotecii în societate. Este foarte important cum ne organizăm spațiile, trebuie să fie cât mai atractive, dotate cu mobilier modern, tehnologii informaționale, să fie create în bibliotecă spații speciale pentru lectură, de recreiere și așa mai departe.

— **De ce schimbări are nevoia biblioteca de astăzi, se mai cere a o înviora, a o transforma pentru a aduce mai ușor cititorul în lumea cărților?**

— Biblioteca de astăzi a urmat o altă conotație, este privită altfel, bibliotecile s-au schimbat, au devenit vizibile în comunitatea pe care o servesc, se organizează diverse activități frumoase, se implementează o gamă largă de servicii inovatoare, toate având același scop — promovarea bibliotecii și a lecturii. Datorită unei imagini solide, cititorul vine cu mare drag în bibliotecă și recomandă și celorlalți să pășească pragul acestei instituții social-educative. Bibliotecile trebuie să ofere servicii care să contribuie la transformare, la crearea cunoștințelor și conținuturilor de interes local, să creeze noi alianțe colaborative, care să lucreze pentru cetățenii din aria de servire și, în final, să le îmbunătățească calitatea vieții.

— **Dorim să ne vorbiți despre biblioteca pe care o conduceți. Ce este astăzi Biblioteca publică raională „ÎPS Antonie Plămădeală" din Hâncești?**

— Activăm în una dintre cele mai frumoase biblioteci din Republica Moldova, Biblioteca publică raională „ÎPS Antonie Plămădeală" cu sediul în Perla raionului Hâncești „Palatul Istorico-Arhitectural Manuc Bey". Suntem situați în Mansarda Palatului, care este plină de lumină, cu tavanul din sticlă, care ne luminează sufletele. Biblioteca noastră joacă un rol important în viața cultural-educativă a raionului Hâncești. Este o instituție care-și revendică mai multe roluri: centru de informare, cultură și cunoaștere, centru comunitar, spațiu pentru socializarea membrilor comunității, spațiu pentru instruire, loc pentru lectură, suport pentru alfabetizare tehnologică și loc de instruire pentru copii. Biblioteca publică raională „ÎPS Antonie Plămădeală" și-a creat demult o imagine de credibilitate în comunitate, prin furnizarea unui spectru larg de servicii care contribuie la dezvoltarea și menținerea în societate a valorilor naționale și spirituale. Pentru hîncești, BPR „Antonie Plămădeală" este un adevărat locaș de cultură, ce răspândește Lumina Cărții pretutindeni și luminează sufletele și cugetele cititorilor, îndrumându-i către un viitor mai bun.

— **Cum stați la capitolul vizitatori?**

— Faptul că Biblioteca a fost amplasată în incinta Palatului Istorico-Arhitectural Manuc Bey a adus doar plus valoare instituției noastre. Numărul vizitatorilor a crescut considerabil. Biblioteca noastră putem să spunem că este cartea de vizită a raionului Hâncești, aici ne pășește pragul un flux mare de vizitatori atât din R.Moldova, cât și de peste hotare. Toți rămân frapați de spațiile bibliotecii noastre, de amabilitatea personalului, de faptul cum este prezentată biblioteca noastră, aceste lucruri sunt reflectate și în cartea bibliotecii cu impresii și sugestii.

— **Titlurile de carte astăzi despre ce sunt?**

— Pe parcursul anilor, colecțiile bibliotecii au crescut atât cantitativ, cât și calitativ, astfel asigurând varietatea tematică, lingvistică și tipologică în corespundere cu interesele și necesitățile de informare ale beneficiarilor. Astăzi biblioteca numără o colecție de circa 83,121 mii de volume, oferind utilizatorilor mai mult de 43,925 mii de volume în limba de stat și 39.196 mii în alte limbi. De fiecare dată ținem cont de cerințele cititorului, includem în planul de achiziții resursele solicitate de cititor. Pe lângă cerințele școlare, cititorii solicită cărți motivaționale, ca de exemplu: „Cum să devii un lider eficient", „Supertehnici de comunicare", „Atitudinea este totul" și multe altele pentru a-i ajuta în viitor în domeniul lor de activitate sau chiar în viață.

— **Despre bibliotecarii instituției pe care o conduceți ce ne puteți spune?**

— Anume oamenii bibliotecii noastre conturează și construiesc personalitatea bibliotecii noastre, prestanța și imaginea ei în memoria comunității. În bibliotecă activează 16 bibliotecari profesioniști, toți cu studii superioare și medii de specialitate, toți având partea lor de contribuție la dezvoltarea unei imaginii bune a instituției noastre. Specialiștii din bibliotecă se formează continuu, participă la diverse ateliere de instruire, seminare, wokshop-uri. Suntem recunoscători Centrului de Formare Continuă de la Biblioteca Națională a RM, care ne oferă oportunități de a ne forma contunuu. Ei sunt pilonii de rezistență ai acestui locaș de cultură.

— Ce probleme are instituţia pe care o conduceţi sau ce vă doriţi să se schimbe în activitatea instituţie?

— Provocările pe care le-a avut biblioteca au trecut acum câţiva ani, când instituţia a fost transferată în sediul nou de la Manuc Bey. A fost o perioadă destul de complicată, pe lângă faptul că a fost ridicată toată colecţia sus la mansard, a durat și procesul de modernizare a spaţiilor, a dotării cu echipamentul necesar. Acum spaţiile bibliotecii noastre sunt dotate cu mobilier modern, cu echipament necesar pentru ca instituţia noastră info-documentară să activeze la cel mai înalt nivel. Ne dorim mai mulţi cititori, o colaborare eficientă cu instituţiile din comunitatea noastră, resurse financiare suficiente, să fim remuneraţi și motivaţi.

— Ce credeţi că îi motivează pe copii să citească în zilele noastre? Tânăra generaţie cât de mult este pasionată de lectură? Tehnologiile moderne prezintă un obstacol în acest sens?

— Biblioteca pentru copii din incinta bibliotecii noastre organizează diverse activităţi pentru a atrage copiii la bibliotecă. Cea mai naturală soluţie este aceea de a-l pune pe copil în contact cu cărţile încă din primii ani de viaţă și de a-l lăsa să descopere bucuria de a i se citi poveşti mai întâi, iar apoi de a citi el însuși. Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o străduinţă comună a familiei, a bibliotecii și școlii, muncă ce presupune voinţă, răbdare și perseverenţă, pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi — o dorinţă permanentă. Tinerii în ziua de astazi doresc rapid să ajungă la informaţie și deseori recurg la o lectură în format online, dar sunt și tineri care preferă resursa de informare sub formă de hârtie. Tehnologia și cartea sunt două formate importante care se ţin de mână, deoarece vedem că se citește atât tradiţional, cât și electronic.

— Ce înseamnă biblioteca pentru un director de bibliotecă?

— În viziunea mea, Biblioteca este agora culturală a unei comunităţi, un spaţiu deschis tuturor celor care au nevoie de acces la informaţie prin lectură și documentare, un loc convenţional pentru dezbateri, întâlniri de lucru pe diverse teme, networking, schimb de idei, un spaţiu unde începe schimbarea și dezvoltarea unei comunităţi, un partener constant al actului educaţional, dar și un actor instituţional important al conservării și valorificării patrimoniului cultural local și naţional. Pentru mine, Biblioteca publică rațională nu este doar un loc de muncă, este casa, când a doua, când prima, spre care mă grăbesc dimineaţa și de unde plec seara ca să revin. Tot și toate din ce este compusă o instituţie contează ca integru, dar cel mai mult contează oamenii cu care fac echipă, împreună cu ei realizăm tot ceea ce ne propunem. Fiecare persoană alături de care am muncit a lăsat urme adânci în activitatea mea profesională. Privită ca un tot întreg, colegii de la Direcţia Cultură și Turism, comunitatea bibliotecară, și, în special, echipa bibliotecii din Hâncești este mobilul care te poate susţine, te poate ajuta, te poate motiva.

— Dragostea faţă de lectură ce succese poate să aducă?

— Dragostea pentru lectură te poate schimba, te face mai cult, mai bun, mai creativ și îţi formează viziuni frumoase asupra vieţii. Cărţile spun istorii frumoase și oferă informaţii pe care cititorul le transpune în viaţa sa de zi cu zi. Astfel, modurile în care cărţile citite influenţează o persoană sunt numeroase. De-a lungul vremii, mulţi scriitori au definit și arătat cu multă prisosinţă influenţa pe care cartea o exercită asupra educării omului. Astfel, Miron Costin spunea despre cititul cărţii că: „…nu este alta mai frumoasă și mai de folos în toată viaţa omului zăbavă decât cititul cărţilor…", iar Alexandru Vlăhuţă zicea că: „Lectura este un fel de S.O.S. al sufletului". În concluzie, cărţile joacă un rol extrem de important în viaţa unei persoane, fiind unul dintre instrumentele care formează viziunea despre lume, dar și modul de a gândi și de a acţiona în viaţă.

— Cum aţi descrie acest fenomen — lectura — din ţara noastră?

— Ne bucură faptul că, în Parlament, a fost lansată campania de promovare a lecturii, desfășurată în contextul Zilei naţionale a lecturii, care va fi marcată oficial, pentru prima dată în Republica Moldova, pe data de 14 februarie. În declaraţia parlamentarei Angela Pojoga se spunea că tehnologiile informaţionale tind să facă mai puţin atractive cărţile și este foarte important să se găsească o armonie între carte și tehnologii. Dumneaei îndeamnă ca noi toţi să fim mai aproape de carte, să citim și să-i îndemnăm și pe colegii noștri să citească, să se discute despre carte, pentru că anume cartea ne face mai empatici. De asemenea, în această zi să aducem un omagiu nu doar cărţilor, dar și tuturor celor care făuresc cartea — scriitorii, bibliotecarii, profesorii. Bibliotecile din Republica Moldova organizează diverse Campanii de lectur, ca de exemplu: „Citim cu voce tare", „Lectura ne unește", „Sa citim împreună", „Să citim împreună fără frontier", toate având misiunea de a promova lectura în rândul copiilor, tinerilor și adulţilor. Este un fenoment extraordinar de frumos de a lectura, de a scoate în evidenţă scriitorii, oamenii de cultură, cei pasionaţi de lumina cărţilor.

— Și, în final, care este una dintre cele mai frumoase amintiri din cariera dumneavoastră?

— Cea mai frumoasă amintire din cariera mea a fost atunci când am transferat Biblioteca în frumoasa mansardă a faimosului Palat Manuc Bey. Atunci au fost pentru mine ani ai schimbării, inovaţiei, creativităţii și provocărilor. Prin dedicaţie și sacrificiu reușesc să cultiv și să promovez valorile perene, lucrez în continuare la implementarea unor idei inovatoare, mă implic în atragerea de finanţări cu iniţiative de advocacy, nu ezit să experimentez proceduri noi de muncă unde voi promova necontenit tendinţele de dezvoltare ale domeniului biblioteconomic.

Interviu realizat de radio „Vocea Basarabiei"

Redactare text: Elena Zaiţev, șef serviciu bibliografic, BPR Hâncești

Casa de cultură s. Carahasani, r. Ştefan Vodă

LIA BANARI, ŞEFA SERVICIULUI PROTOCOL ŞI RELAȚII CU PUBLICUL, DAP
CONSILIUL RAIONAL ŞTEFAN VODĂ

Desăvârșirea sărbătorilor pascale

Tradiţiile şi obiceiurile au devenit factorul important în integrarea culturală a societăţii, păstrând peste veacuri valorile nu doar estetice, ci şi morale ale naţiunii, îndeplinind rolul de fundament educaţional pentru generaţiile succesive.

marcate nu doar de dragul veseliei. Fiecare având mesajul său, urmând semnificaţia (religioasă, laică, civică, patriotică…), redată prin obiceiurile şi tradiţiile de prin partea locului, aspectul coloristic şi spiritual moştenit.

Paștele este cea mai importantă, divină și purificătoare sarbatoare crestină care ne unește, ne readuce la cele sacre și nemuritoare.

În dorinţa de a reveni la cele veşnice, în a doua zi de Paşti, în Carahasani a avut loc o sărbătoare de zile mari prin readucerea în viaţă a unor obiceiuri caracteristice acestei perioade.

Tinerii au venit să se dea în scrânciob (leagăn) pentru a fi norocoși, a trece ușor peste greutăţi și a avea un an bogat în recoltă. Se zice, cu cât e mai mare viteza în timpul datului în scrânciob, cu atât vor fi mai frumoase florile. Iar pentru a creşte înalte grânele şi cânepa, potrivit tradiţiei, după legănatul fetelor mari, în scrânciob se dădeau femeile în vârstă (babele).

Angajaţii Casei de cultură din s. Carahasani, r-ul Ştefan Vodă (director Dorel Cociu, conducător artistic Angela Buza), membrii formaţiei de bărbaţi „*Hatmanii*“; ansamlului de fluieriști „*Lăstărașii*“ (cond. Dorin Ciobanu), formaţiei folclorice „*Spicușor*“ (cond. Angela Buza), susţinuţi și alături de care este mereu primarul localităţii dl Ciobanu Oleg, s-au afirmat drept adevăraţi păstrători și promotori ai culturii tradiţionale. La Carahasani toate sărbătorile de peste an sunt respectate cu sfinţenie, fiind

Tradiţional fetele au răsplătit pe flăcăi pentru truda lor la confecţionarea leagănului cu ouă roşii, cu care mai apoi au fost „cumpăraţi" iepurii Paştelui — simbolul fertilităţii asociat cu începutul primăverii. Iepurii fiind lăsaţi să pască în iarbă verde pentru a fi mai generos la daruri.

Nu a fost dat uitării obiceiul ciocnitului ouălor de Paşti considerate purtătoare de puteri miraculoase, vindecând boli şi protejând animalele din gospodărie. S-au ciocnit ouăle roşii spunându-se „***Hristos a Înviat!***" — „***Adevărat a Înviat!***"

Cel cu oul spart i-1 dădea celuilalt. Tânărul/tânăra care a adunat mai multe ouă, se consideră a fi norocos/norocoasă tot anul.

Tot aici tinerii au prins fetele în fugă. Potrivit tradiţiei, băiatul de care fată îi era dragă, se străduia s-o prindă la serbările pascale, astfel demonstrându-i simpatia.

Iar dacă printre tineri se nimerea a fi o pereche cunoscută ce poartă sentimente reciproce unul faţă de altul, fetei i se punea o coroniţă pe cap din flori vii, astfel cei doi îndăgostiţi fiind recunoscuţi în rândurile tineretului drept logodnici, totodată fiind un semn şi pentru părinţii acestora de a se pregăti de nuntă.

Nu a lipsit hora, cântecul şi muzica la instrumente tradiţionale. Mai mare bucuria a fost să fie auzite melodiile populare cu tematică patriotică. Tinerii au cântat despre *ţară, neam şi dor…* Colindele pascale care, în urma ideologiilor ateiste din trecutul istoric al Basarabiei, o perioadă au fost date uitării. De ceva timp în urmă, comparativ cu cele de Crăciun, le auzeam doar din scenă în cadrul acţiunilor culturale tematice şi în biserici în perioada sărbătorilor pascale. Şi atunci se observau adesea confundări ale colindelor de Pascale cu cele Crăciun.

În interpretarea tinerilor şi a formaţiei de bărbaţi „*Hatmanii*", colindele au făcut pe fiecare din cei prezenţi să retrăiască patimile şi bucuria Învierii fiului lui Dumnezeu.

„***Hristos a Înviat!***" a răsunat peste întregul sat.

Potrivit tradiţiei, stăpânii scrânciobului au dăruit tuturora câte un ou roşu şi merinde pascale însoţite de urările „*Sărbători fericite!*"

George Bernard Shaw a zis: „*Tradiţia include toate neajunsurile, cât şi toate lucrurile desăvârşite*". În goana timpului nu ne ajunge comunicare, nu ne ajunge timp pentru a crea, nu ne ajunge timp pentru a savura din creativitatea altora, nu ne ajunge timp pentru a ne ruga, nu ne ajunge timp pentru a valorifica şi a înţelege ce bogăţie spirituală avem…

Respect pentru asemenea oameni precum sunt carahasanenii, care pe lângă grijile şi nevoile cotidiene, găsesc timp să valorifice şi să promoveze tradiţiile şi obiceiurile desăvârşite acumulate de milenii în tezaurul strămoşesc.

IULIAN BOGATU

Corjova de pe malul Nistrului — o localitate unionistă

Adesea lumea mă întreabă
Tu ești orfana Basarabă?
Te despărţit-au pe nedrept
De la al mamei tale piept.

Și le răspund cu jale grea
Că România-i ţara mea
Un singur vis, mamă, m-apasă
Să vii și să mă iei acasă.
(din folclorul contemporan românesc: versuri culese și ticluite de colectivul artistic din Corjova „Mărgăritare basarabene")

Românie, Basarabia vrea să revină acasă

Satul Corjova, Criuleni, a fost atestat documentar în anul 1362, fiind una dintre cele mai vechi și pitorești așezări din spaţiul românesc. Localitatea are un trecut deosebit și o istorie frumoasă, aflându-se sub zodia unor tradiţii seculare remarcabile. Satele aidoma acestuia sunt un veritabil leagăn de cultură și civilizaţie, iar corjovenii sunt cu adevărat mândri că s-au născut și au trăit anume aici.

…Deputaţii Afanasie Chiriac și Ion Creangă, delegaţi la Sfatul Ţării de Congresul militarilor moldoveni, pe 27 martie 1918 au votat Unirea Basarabiei cu Patria Mamă România. La Corjova au fost educate personalităţi eminente din diferite domenii: profesori universitari, medici, pictori, juriști, politicieni, compozitori, interpreţi muzicali, jurnaliști, actori, militari, conducători de rang guvernamental ș.a.

„O ocazie memorabilă cu consecinţe de perspectivă îndelungată de a merge în România a venit într-o zi de august a lui 1999, odată cu un apel telefonic venit de la Consiliul Judeţean Chișinău, sub jurisdicţia căruia se afla și satul Corjova. Astfel, șefa Direcţiei Cultură, Claudia Șerșun, ne-a propus nouă, corjovenilor, să găzduim un colectiv artistic din localitatea Băuţar, judeţul Caraș-Severin, invitat la Festivalul internaţional „Meșterul Manole" ce urma să se desfășoare în orașul Criuleni.

Ne-am bucurat că ne vin în vizită „neamurile", ceea ce ne doream atât de mult. I-am primit cu toată dragostea. Formaţia „Ciobănașul" din Băuţar era însoţită în acest turneu de primarul localităţii Romulus Barbescu și de Boldea Ion Veleșcu, șeful Direcţiei Judeţene pentru cultură Caraș-Severin. Nu a trecut mult timp și în toamna aceluiași an ei au fost invitaţi să participe, împreună cu formaţiile folclorice de la Casa de cultură din Corjova, la Festivalul judeţean *Povestea vorbei*", își amintește Gheorghe Ojog, primar de Corjova în al șaptelea mandat.

Gheorghe Ojog: „Ca să înţelegem cine suntem, trebuie să știm cine am fost"

O călătorie în România realizată în grup de două-trei persoane e una, iar o vizită cu un întreg autocar de copii și maturi e altă treabă. Este o vorbă: tot bunul își face drum și printre rele. „Toate bucuriile se strecoară și printre întristări. Până la urmă a învins ceea ce era mai de preţ: dorul de cei de dincolo de Prut și sentimentul frăţiei. Ca să înţelegem cine suntem, trebuie să știm cine am fost. Iar Basarabia, aceasta parte de Ţară, a trăit cea mai frământată odisee în drumul spre devenire, de la cotropirea rusească din 1812 și până recent, în războiul de pe Nistru din 1992 pierzându-și viaţa și patru corjoveni", spune cu durere de inimă primarul Gheorghe Ojog.

Mulţi corjoveni, ca și alţi basarabeni, prin anii '80—90 ai secolului trecut nu prea își dădeau seama cine erau, ce înseamnă pentru ei nobilul titlu de a fi român, fiind într-o anumită măsură îndoctrinaţi de iluzia comunismului, iluzie care îi ţine captivi chiar până azi încă de pe timpul imperiului sovietic. Acum se descotorosesc cu greu de nălucirile halucinante ale trecutului, cu mari și neobosite eforturi.

Vom remarca că în toate vizitele făcute în Ţara mamă, corjovenii au fost cazaţi pe la casele gospodarilor — prilej de creare a unui spirit diafan de comuniune, a unor legături trainice de la suflet la suflet -, gazdele primitoare fiind bucuroase și chiar curioase să aibă în casa lor un oaspete basarabean.

„Chiar și cele mai profunde și ascunse trăiri lăuntrice își găsesc oarecum expresia pe chipul omului, iar atunci când bucuria îl luminează, el devine mai frumos și această lumină a armoniei caracteristică vieţii interioare se revarsă cu dărnicie și asupra celor din jur. La fel este și impresia corjovenilor lăsată de vizitele lor făcute în România; ei întotdeauna și-au dorit o colaborare de suflet cu fraţii de la Vest de Prut, nu numai în domeniul cultural-sportiv (ceea ce a devenit deja o minunată tradiţie), dar și în cel de interes comun. Iar Corjova este înfrăţită cu un număr de-a dreptul impresionant, ca să nu zic neverosimil, de localităţi de peste Prut", mărturisește Gheorghe Ojog.

Anume datorită strădaniilor și perseverenţei primarului de Corjova s-a realizat și dezvoltat această colaborare însufleţitoare cu numeroase oaze de cultură și centre turistice din regiunea Banat (Băuţar, Bolvașniţa,

Armeniș, Băile Herculane, Marga, Grădinari, Bunea Mică, Luncavița, Ezeriș, Târnova, Sasca Montana, Buchin, Bozovici, Zăvoi), precum și din județele Timiș (Boldur), Sibiu (Dumbrăveni, Gura Râului, Poiana Sibiului, Sălișteа, Rășinari, Blăjel, Loman), Alba (Sântimbru), Maramureș (or. Borșa, Săcălășeni), Iași (Miroslava, Răducăneni, Tomești), Suceava (Dumbrăveni, Straja, Putna, Vicovu de Sus), Buzău (Slobozia, Amaru), Galați (Negrilești), Bacău (Gârleni), Vâlcea (Băile Olănești), Ilfov (Jilava) ș.a.

S-a format o tradiție de ani de zile ca în ajunul Crăciunului corjovenii să fie invitați de românii din dreapta Prutului pentru a se bucura împreună de faimoasele noastre tradiții, de sărbătorile de iarnă. Și în anul 2022, primarul satului s-a deplasat peste Prut împreună cu colectivele artistice de la Casa de cultură — „Mărgăritare basarabene", ansamblul de fluieraşi „Lăstăreii" și ansamblul de dansuri populare din Slobozia-Dușca „Țărăncuța" —, având un repertoriu vast de colinde, cântece și dansuri populare.

Vâlcea —
leagăn al unionismului

Primul popas al grupului nostru a fost în orașul Băile Olănești din județul Vâlcea, primar Sorin Vasilache.

Fiind întrebat de unde îl cunoaște pe omologul său din Basarabia, el a răspuns: „Într-o zi a sunat telefonul fix din birou. Ridic receptorul, iar la celălalt capăt al firului se aude o voce cu accent moldovenesc, care spune așa: *„Mă numesc Gheorghe Ojog, sunt primarul satului Corjova. Vă spun fără ocolișuri că am auzit că sunteți un mare patriot și că luptați cu înverșunare pentru unificarea țării. De aceea vă propun ca și colectivele artistice de la Casa de cultură din localitatea noastră, care sunt invitate la Festivalul colindelor de*

Crăciun din comuna Boldur, să facă în drum un popas în localitatea dumneavoastră și să susțină un spectacol de colinde din Basarabia, ce se trag de la granița Țării din zona Nistrului."

Recunosc că am fost pus într-o situație destul de complicată, neputând să-i dau un răspuns imediat, la care primarul de la Corjova zice: *„Să nu aveți emoții, domnule primar, în prealabil eu am de făcut o vizită de lucru în Țară și atunci o să trec pe la dumneavoastră și o să punem în discuție acea călătorie… Mai mult, poate că semnăm un acord de cooperare între comunitățile noastre."*

Iar la începutul lunii decembrie această întâlnire a avut loc. La ea au participat reprezentanți ai autorităților orășenești: viceprimarul; secretarul Consiliului Județean; Parohul Bisericii din Băile Olănești, Părintele Emilian. Primarul de Corjova a venit pregătit, având la îndemână Decizia Consiliului sătesc privind propunerea de a semna un acord de cooperare între comunitățile noastre. Au rămas de-a dreptul uimiți de acest mesaj adus de frații de la Est de Prut nu numai locuitorii orașului nostru, dar și lucrătorii de la Consiliul Județean Vâlcea, precum și de la Prefectura și Arhiepiscopia Râmnicului, instituții care au fost vizitate de oaspeții din Republica Moldova.

Noi, gazdele, am înțeles că frații noștri din acest colț de Țară nu au dat uitării tradițiile și respectă cu sfințenie valorile fundamentale românești. Am înțeles că acești vrednici basarabeni așteaptă cu nerăbdare unirea cu Patria Mamă. Mă bucură nespus de mult mesajul pe care l-au adus. La rândul nostru, intenționăm să contribuim financiar la diferite proiecte ce țin de reabilitarea infrastructurii satului Corjova, acest leagăn al românismului, situat în preajma zonei de conflict cu forțele obscure ale separatismului, alimentate de nostalgiile imperialiste ale cotropitorilor."

A rămas profund impresionat de prestația corjovenilor și Florian Marin, vicepreședintele Consiliul Județean Vâlcea: „Oaspeți dragi de dincolo de Prut, cete de colindători din Corjova, însoțite de primarul comunei, domnul Gheorghe Ojog, un român și un patriot adevărat, ne-au purtat cu frumusețea vocii și a melodicității limbii române, în spiritul tradițiilor de iarnă, într-o incursiune pe firul zbuciumatei noastre istorii comune."

În continuare, Părintele Emilian a binecuvântat mesajul de pace și înfrățire al corjovenilor, iar la despărțire, pe 23 decembrie, în Parcul central al orașului sentimentul comuniunii dintre gazde și oaspeți a culminat cu dansul și Imnul Unirii „Trenulețul" — cântec interpretat la Eurovision 2022 de formația „Zdob și Zdub" împreuna cu orchestra de muzică populară a Fraților Advahov.

În continuare, delegația noastră a trecut prin Sibiu, oraș îndrăgit mult de corjoveni. A urmat o vizită

la Alexandru Balan, bunul nostru prieten și ginerele regretatului Grigore Nagacevschi, de origine din Corjova, mare actor de teatru și cinema, care a activat mai bine de 60 de ani pe scena Teatrului Naţional din București „Ion Luca Caragiale", alături de marii actori Florin Piersic, Draga Olteanu Matei și alţi. Am mers cu colindul și pe la doamna Picu, așa cum o numesc corjovenii pe soţia regretatului Grigore Nagacevschi.

Apoi traseul Unirii și-a continuat calea prin Banatul de câmpie, adăstând în comuna Boldur, unde oaspeţii au fost invitaţi să participe la Festivalul de colinde organizat de Primărie, fiind întâmpinaţi de primarul Constantin-Cristian Stoi și găzduiţi pe la casele locuitorilor din comună.

Timișoara — oază a bunăvoinţei

Anume în judeţul Timiș, chiar atunci, au fost semnate cele mai multe acte de înfrăţire. Pe 24 decembrie, în ajunul Sfintei Sărbători a Naşterii Domnului, corjovenii au adus colinde tradiţionale din Basarabia și la Timișoara, oraș bine cunoscut de ei, unde mai mulţi ani la rând au participat la „Festivalul Inimilor", un eveniment folcloric internaţional, însă cu un caracter profund românesc. Au venit, la recomandarea lui Gheorghe Ţunea, managerul Centrului Judeţean pentru Conservarea și Promovarea Culturi Tradiţionale Caraș-Severin, cu un recital răscolitor de inimi, bucurându-se de un real succes la publicul spectator.

„Părintele Vasile Pistrui împreună cu domnul primar Gheorghe Ojog mi-au oferit o carpetă foarte frumoasă cu imaginea lui Ștefan cel Mare și Sfânt pe ea, un tricolor cu stema Republicii Moldova și un bidon de vin moldovenesc. La rândul nostru, le-am înmânat oaspeţilor dragi, în semn de recunoștinţă, albumul Catedralei greco-catolice Lugoj și câte un pliant la fiecare. La acest concert de colinde a participat și personalul Episcopiei noastre, în frunte cu cei doi Episcopi Lugojeni.

Ne-am bucurat foarte mult de frumuseţea colindelor românești interpretate maiestuos de grupul de colindători, fraţi români din Republica Moldova, pe care i-am invitat să mai vină pe la noi și cu alte ocazii. Reciproc și noi am fost invitaţi. Timpul vizitei a fost foarte scurt, căci erau aşteptaţi la Prefectură la Timișoara. Scurta, dar foarte frumoasa vizită a lăsat o impresie de profundă și memorabilă mulţumire", s-a confesat Episcopul Alexandru Mesian.

De asemenea, la Timișoara colindătorii corjoveni au fost primiţi de Înalt Preasfinţia Sa Ioan Selejan,

Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului (un adept înflăcărat al viitoarei uniri a celor două state românești), unde a fost ca invitat și prefectul judeţului Timiș, Mihai Ritivoiu. „Prezenţa de Crăciun a fraţilor noștri din Corjova mi-a făcut sărbătorile mai frumoase. M-am bucurat să văd că dragostea de România este atât de mare, iar tradiţiile până în cele mai mici detalii sunt parcă mai bine păstrate în Basarabia decât în multe locuri de la noi", a remarcat plin de emoţii Mihai Ritivoiu.

La rândul său, Alin Nica, președintele Consiliului Judeţean Timiș, a remarcat: „Cei ce simt românește

nu pot fi despărţiţi de graniţe efemere, pentru că ceea ce îi unește nu are graniţe: limbă, tradiţii, cultură. Fraţii nu-și uită fraţii! Astfel, cât am fost primar am ajutat financiar satul Cojușna să doteze cu mobilier două grădiniţe, iar acum, ca președinte al Consiliului Judeţean Timiș, am alocat finanţe spitalului raional din Nisporeni pentru procurarea unor echipamente de ultimă generaţie. De asemenea, ne propunem să găsim mijloace bănești ca să susţinem Primăria Corjova în vederea reabilitării drumurilor din localitate."

Colindele și mesajele aduse din R.Moldova au generat momente de mare încărcătură emoţională, în urma cărora gazdele și oaspeţii au lăcrimat împreună, regretând ceea ce s-a întâmplat cu Basarabia și faptul că băștinașii de acolo au rămas odată orfani, fără alinare de neam. În această zi corjovenii au susţinut un spectacol de colinde la Catedrala Mitropolitană din Timișoara, iar în centrul orașului au dansat „Trenuleţul" — Imnul Unirii: totul sub aplauzele timișorenilor, care și ei au luat parte la acest dans al bunăvoinţei și comuniunii tuturor românilor de pe ambele maluri ale Prutului.

Cu Doamne Ajută

În ziua de 25 decembrie corjoveni au participat la Serviciul divin Naşterea Domnului Iisus Hristos de la Biserica din Ohaba Forgaci, cu Hramul Învierea Domnului din comuna Boldur. După care basarabenii au prezentat un mic spectacol de colinde și urături pentru enoriașii participanţi la slujba de Crăciun. În predica ţinută de Parohul Biserici, Părintele Valentin Voicu, corjovenilor le-au fost aduse sincere mulţumiri pentru colinde și urături, atrăgându-se atenţia asupra faptului că basarabenii, după aproape 200 de ani de ocupaţie rusească și după mai multe valuri de deportări în Siberia, în ciuda chinurilor prin care au trecut, au păstrat cu sfinţenie limba, cultura și tradiţiile românești. Și a îndemnat românii de pe ambele maluri ale Prutului să se roage la Dumnezeu și să lupte cu smerenie pentru unificarea Ţării, cu Doamne Ajută.

În seara de Crăciun, la Centrul de cultură din Boldur s-a desfășurat un minunat festival, la care corjovenii au luat parte cu un program variat de colinde, urături, semănat, dansul caprei, cântece populare și patriotice, bucurându-se de un succes real în faţa publicului și fiind aplaudaţi frenetic, în picioare.

Boldur și Corjova — două margini de referinţă pe segmentul Unirii

Constantin-Cristian Stoi, primarul de Boldur, a menţionat: „Amintirile îmi sunt proaspete în legătură cu momentul când am vorbit la telefon prima dată cu domnul primar Ojog de la Corjova. Și îmi amintesc cu mare plăcere, deoarece chiar vocile noastre de la depărtare parcă s-au împrietenit, fără a ne vedea — așa ne simţeam de aproape unul faţă de altul. De-a lungul vieţi și a carierei mele de primar (șapte mandate) am întâlnit mulţi oameni deosebiţi, însă despre dl Gheorghe Ojog pot spune cu mâna pe inimă că este un om cu adevărat special. În vara anului 2022 am participat cu trupa noastră de dansatori în cadrul Festivalului Naţional la Concursul „Nistrule cu apa lină“. Vreau să spun ca am rămas foarte impresionat de organizarea și desfășurarea acestei sărbători de o incontestabilă valoare naţională și de faptul cum am fost primiţi și trataţi regește de gazde; ne-am simţit excepţional, ca acasă. Ieșită din comun a fost și excursia cu vaporul pe râul Nistru, unde s-au interpretat cântece patriotice și s-a jucat „Hora Unirii“.

Am rămas impresionat și de vizita efectuată la Chișinău — un oraș verde și de o rară frumuseţe, de care nu am mai întâlnit. Îndeosebi m-a emoţionat Monumentul lui Ștefan cel Mare, Arca de Triumf și Aleea Clasicilor Literaturii Române din Parcul Central. Mesajul adus de dumneavoastră e unul de înfrăţire de neamuri, de la cele două extremităţi geografice: Banatul de câmp (Boldur) și Basarabia (Corjova). Vom acţiona în continuare în vederea unei colaborări fructuoase și acordării de sprijin financiar localităţii Corjova prin implementarea a diverse proiecte.“

„În drum spre Mănăstirea Putna nu am putut să nu facem un mic popas la Primăria Sântimbru, Judeţul Alba, pe la vechiul nostru prieten, primarul Ioan Iancu Popa. Cu această localitate suntem înfrăţiţi și am participat împreună, pe 1 decembrie 2018, la defilarea de pe străzile capitale Marii Uniri, Alba Iulia (100 de ani împliniţi de la grandiosul pentru toţi românii eveniment istoric). Am avut parte de o primire caldă și prietenoasă, despărţindu-ne cu lacrimi în ochi și dansând „Trenuleţul“ — Imnul Unirii“, așa Gheorghe Ojog își îngemănează cu trăiri încă tulburător de proaspete șirul de amintiri.

La poartă la Ștefan Vodă

La Mănăstirea Putna, locul unde a fost înmormântat Sfântul Voievod Ștefan cel Mare, corjoveni au ajuns în seara de 26 decembrie. Este deja o tradiţie să vină aici colectivele artistice de la Casa de cultură Corjova, fiind invitate de sărbătorile de Crăciun să participe la tradiţionalul Concert de colinde „La poartă la Ștefan Vodă“.

Colindele culese din zona noastră au fost apreciate călduros de enoriașii mănăstirii, iar spectacolul a continuat cu cântece și versuri patriotice. O poezie care a răscolit sufletele tuturor celor prezenţi la eveniment a fost culeasă și completată chiar pe parcursul drumului de membrii colectivului „Mărgăritare basarabene“, fiind declamată de Ion Zatic. Punctul culminant a fost marea surpriză de la sfârșitul Concertului de Colinde, primarul Gheorghe Ojog fiind prima persoană din Moldova decorată cu Ordinul „Mușatinii“.

„Noi, prin harul lui Dumnezeu Înalt Preasfinţitul Calinic, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuţilor, învestit fiind de sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Românești, cu responsabilitate, oferim cu părintească dragoste Ordinul „Mușatinii“ domnului Gheorghe Ojog, celui ce se străduiește în slujirea semințiilor în demnitate de primar al satului Corjova, urmând domnitorilor Moldovei și altor vrednici ctitori de neam și ţară“, cu aceste cuvinte Ordinul a fost înmânat de Arhimandritul Melchisedec Velnic, Stareţ la Mănăstirea Putna, cetăţean de onoare al s. Corjova.

De aici, ceata de corjoveni a fost invitată de primarul Mihai Juravlesă colinde comuna Straja, unde au prezentat spectacolul de gală care a fost apreciat cu multe aplauze. Mesajul

d-lui Juravle către oaspeți și băștinași a fost următorul: „Cu gândul de bine în speranța unei înfrățiri și a unei bune colaborări între comunele noastre, apreciem spectacolul emoționant realizat în spiritul a ceea ce face să se cutremure orice inimă de român, inimi care prin cântec și poezie își transmit durerile lor. Acest eveniment vă rămâne în sufletele tuturor celor ce au avut onoarea și norocul să asiste la această manifestare zguduitor de emoționantă, mesajul d-voastră fiind unul profund românesc."

Maratonul Unirii

După acest inedit turneu prin mai multe localități din România, un adevărat maraton al Unirii, primarul Gheorghe Ojog împreună cu colectivele folclorice „Mărgăritare basarabene", „Lăstăreii" și „Țărăncuța", cu mare și plăcută surpriză s-au oprit la prietenul Dan Niță,

primar al comunei Miroslava, județul Iași (actul de înfrățire fiind semnat în iulie 2021), cetățean de onoare al s. Corjova. Gazda a mulțumit oaspeților pentru plăcuta surpriză și frumoasele colinde, accentuând că această „cooperare este de bun augur și pe viitor pentru organizarea activităților de ordin cultural, social, economic și nu numai. Vom lucra împreuna și ne vom ajuta reciproc, fără nicio îndoială, în vederea realizării unor proiecte comune, la care vom contribui din bugetul local al Primăriei Miroslava."

Ca un fir roșu, ca un imn neoficial al Marii Uniri, pe tot parcursul traseului s-a intrat și ieșit din fiecare localitate cu dansul „Trenulețul" — Imnul Unirii, iar la întoarcere podul de pe râul Prut a fost trecut pe jos, întreaga delegație dansând în acordurile acestei piese, ce reprezintă simbolul unui hotar fără sârmă ghimpată. Cu speranță și încredere pentru a înfăptui Unirea, corjovenii își extind legăturile de prietenie cu noi și noi comunități de peste Prut, fiindu-le foarte recunoscători pentru susținere, ospitalitate și înțelegere că într-adevăr „Basarabia vrea Acasă".

BPR „IULIAN FILIP", DROCHIA

„Fata din pădure"

Recent, la BPR „Iulian Filip" a avut loc un eveniment remarcabil — lansarea cărții „Fata din pădure" a Victoriei Roșca.

Activitatea a fost inițiată de Cristina Țurcanu — șef DCTTS în parteneriat cu biblioteca și a avut un impact deosebit asupra publicului drochian. Victoria Roșca — o actriță talentată, ce se ocupă și cu regia, fondatoarea Teatrului Popular, experimentând și cu jurnalismul, fiind și prezentatoarea unei emisiuni despre călătorii. A venit însoțită de colegii de la „Zâmbărele", precum și de interpreta Tatiana Martin, acompaniată de lăutari drochieni, ce au asigurat coloana sonoră a serii.

„Fata din pădure" — o carte scrisă din perspectiva autorului, ca o expresie a experiențelor sale de viață și a lumii copilăriei sale, o revărsare de suflet, plină de emoții și trăiri. „Fata din pădure" e despre copilăria fiecăruia din noi, despre aripile ce ne-au ajutat să creștem, să mergem înainte, despre greutățile și deznădejdile pe care ne străduim să le îngropăm, despre rănile ce ies la suprafață, dor, pe care le machiem cu multă iscusință ori de câte ori reapar.

Nu e doar copilăria Victoriei Roșca, în ea se oglindește copilăria câtorva generații, relații părinți — copii, viața de la țară în toată splendoarea și frumusețea ei, care în descrierile autoarei te poartă aievea pe ulițele satului, pe potecile copilăriei, în frumoasele amintiri și aventuri, pe care doar copilăria ni le oferă. Momente în care o să ne regăsim, oameni ce au fost alături, încurajând, îndemnând, susținând.

„Există o singură lume după care te poți conduce, lumea interioară"- motto-ul de viață al Victoriei Roșca. „Cel mai frumos drum e cel al copilărie mele, el m-a învățat că sunt un om liber și am drumul meu. Timpurile nu

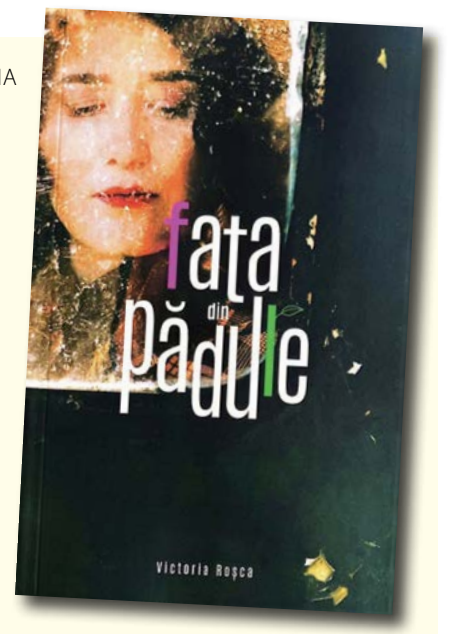

le mai întorci, dar în inimă nimeni nu-ți poate interzice să le porți. Dor de copilărie, dor de mine, copilul cu șalincă și muci șterși de marginea hăinuței"…

Mădălina Țurcanu, Uliana Liuliceac și Xenia Storojuc- eleve la IPLT „Mihai Eminescu" au adus în vizor publicului câteva fragmente din carte. D-na Galina Mâțu — bibliotecar principal BPR „Iulian Filip" a prezentat recenzia cărții, urmată de o sesiune de întrebări și răspunsuri și autografe susținută de autoarea cărții.

„Fata din pădure" — o minunată, simplă și concomitent profundă carte a copilăriei, a vieții, a oamenilor buni și simpli de la sat, a noianului de amintiri și asocieri plăcute, a avalanșei de trăiri și emoții scrise cu sufletul.

Lecturi plăcute!

Tricolorul rutier

după piesa „Pietonii mititei și sănătoșei“ de Gh. Calamanciuc și L. Cebotari

LEONID CEBOTARI

Personajele:
✓ Iepurașul
✓ Măgărușul
✓ Lupul
✓ Polițistul
✓ Licuriciul

Decorul fundal al scenei reprezintă o intersecție de drumuri cu câteva indicatoare de circulație dintre cele mai importante, care se vor apropia de eroii noștri pe parcursul deplasării lor, căci sunt porniți într-o excursie cântând.

Iepurașul și **Măgărușul:**
Hai la drum! Hai la drum!
Pieton isteț și bun
Pieton isteț și bun
Haide, hai la drum.
De ești pieton deștept
Și poți circula corect
Pieton isteț și bun
Haide, hai la drum.
Noi suntem amicii tăi
Pietonii mititei
Pietonii cuminței
Și sănătoșei.

(Cântecul drumeților este oprit de apariția lupului).

Lupul: Cum văd eu, sunteți porniți undeva?

Iepurașul: Da, suntem! Ei și…

Lupul: Nu fii obraznic urechilă. S-a mai pornit unul care se umfla în pene înaintea voastră și a ajuns gustărică delicioasă la mine pe masă. Tot încolo vrei? Te întreb ultima dată: Unde vă duceți, încotro țineți calea?

Iepurașul: La Teatrul „Licurici“.

Lupul: La Teatrul „Licurici? Ce bazaconie o mai fi și asta?

Măgărușul: Locul unde…unde…

Lupul: Nu te-am întrebat pe tine, măgarule! Zii iepurilă!

Iepurașul: Locul unde se întâmplă lucruri magice, miraculoase cu sfaturi pline de înțelepciune .

Lupul: Plec și eu într-acolo, să mă fascineze și să mă lumineze și pe întunecatul de mine. Ha, ha ,ha, haaa .

Măgărușul: În caz că te-om lua.

Lupul: Interesant, cine îmi va interzice mie, lupului, să plec cu voi la teatru? Poate tu măgarule?

Iepurașul: Nu, nici măgărușul și nici eu, ci regulile de circulație. Până la „Licurici“ drumul e lung. Are multe indicatoare de circulație. Dacă le cunoști la perfecție, poți merge, iar dacă nu, te întorci în pădure.

Lupul: Și el le știe.

Iepurașul: Știe. Le mai uită câte odată, dar ascultă totdeauna de mine și se descurcă.

Lupul: Nu-ți închipui cumva, clăpăugule, că eu tot am să te ascult? Sunt lup și lupul nu ascultă pe nimeni.

Iepurașul: Asta încă, nu-i tot, lupule, ca să ne fie călătoria mai veselă și mai vioaie, trebuie să știi și a cânta.

Lupul: Aici eu ți-s maestru. *(Cântă)*

Lupul cel cu blană sură
Ce trăiește într-o șură,
Lângă stână stă la pândă
Ca să-i pice-o oaie blândă.
Prinde oaia cea mai grasă
Și o papă de nu-i pasă.
Sătul și bine dispus
În pădure el s-a dus. Uuuu!

Iepurașul: Ai speriat toți copiii cu urletul tău, lupule. Trebuie să cânți despre lucruri folositoare. Bunăoară, se poate ori nu se poate să mergi pe carosabil? Cum ne deplasăm pe trotuare? Ce ne spun indicatoarele de circulație?

Lupul: Dacă nu vă place cum cânt eu, să vă aud pe voi , privighetorilor, ce interpreți de marcă sunteți.

Iepurașul: Bine lupule, ascultă (cântă).

Iepurașul:
Este grija mea cea mare
Mă uit la indicatoare, Traversez la semafoare
Când culoarea verde-apare.
Refren:

Cei doi:
Securitatea
E sănătatea,
E sănătatea ta și-a celor dragi
Și-n această
Poveste-a noastră
Ți-am spune noi ce-i necesar să faci.

Măgărușul:
Nu prea știu să merg, netotul…
Nu-nțeleg ce-i semaforul,
Ce spune indicatorul
Ah, mă zăpăcesc cu totul…

Iepurașul:
Nimeni, nimeni nu se naște
Știutor de toate cele
Câte-s pe pământ și-n stele
Toate le înveți din carte!
Refren:
Securitatea
E sănătatea,
E sănătatea ta și-a celor dragi
Și-n această
Poveste-a noastră
Ți-am spune noi ce-i necesar să faci.

(După cântec lupul îi emită pe Iepuraș și Măgăruș.)

Lupul: Securitatea, securitatea. Ți-om spune noi ce-i necesar să faci. N-am nevoie să-mi spuneți voi ce trebuie să fac. Eu sunt lup și cânt ce-

mi place. Așa că ascultați-mă voi pe mine, deștepților!

(*Cântă)*

Ia lăsați-mă în pace
Traversez pe unde-mi place
Nu țin cont de nici o lege,
Eu sunt lup și-așa voi merge!

Ei, ce zice-ți muților, vă place cântarea mea ori ba?

Iepurașul: Nu, nu ne place.

Lupul: Și de ce, urecheatule?

Iepurașul: Deoarece cânți prostii.

Lupul: Ce-ai zis, dințosule?

Iepurașul: Ceea ce ai auzit, fălosule!

Lupul: Eu fălos? Adică lăudăros?

Iepurașul: Da, lăudăros, fălos, caraghios, și multe, multe care rimează cu : os!

Lupul: D-apoi stai că-ți arăt eu ție, pârlitule, os!

(Se repede spre iepuraș. Iepurașul fuge strigând.)

Iepurașul: Nene polițist! Nene polițist, ajutor lupul nu-mi dă pace! Vrea să mă hârțuiască!

(Iepurașul fuge, Lupul alergând din urma lui, strigă.)

Lupul: Stai urechilă, stai , nu fugi, tot una pun laba pe tine, tot una te prind.

Măgărușul: Nene polițist! Nene polițist, ajutor! Salvează-l pe iepuraș. Lupul își bate joc de el!

Lupul: Fugi, nu fugi, până la urmă nu scapi de mine, oricum te găbjesc!

Iepurașul: Nene polițist! Nene polițist! Vin-o, dă-mi o mână de ajutor, protejează-mă de răufăcător!

(Iepurașul, alergând, dispare. Lupul strigă din urma lui).

Lupul: Las-că pun eu laba pe tine. Las-că îmi pici tu în ghiare! Atunci ai să vezi tu os. Și tu, măgarule, de ce ții cu dânsul? De ce strigi ajutor? Când am să-ți dau o labă, ai să vezi stele verzi…! (*Se îndârjește la măgăruș să-l lovească)*

Măgărușul: Mamăăăăăăăăăăă!

(Apare polițistul).

Polițistul: Oprește-te, lupule! De ce ești agresiv? Cu ce te-a supărat măgărușul de ești violent cu el? De ce vrei să-l pedepsești pe iepuraș?

Lupul: De ce, de ce, fiindcă deștepții ăștia mă insultă.

Polițistul: Așa e, măgărușule?

Măgărușul: Nu-i chiar așa, nene polițist. Noi cu iepurașul mergeam la Teatrul „Licurici". Lupul a hotărât să vină și el cu noi. Pe drum, lupul, cânta prostii despre regulile de circulație pe care nu le cunoaște, iar iepurașul nu este de acord cu el.

Lupul: Dar voi, le știți, băi?

Măgărușul: Iepurașul le cunoaște, eu le învăț.

Lupul: Ce înveți tu într-o lună, eu învăț în cinci minute.

Polițistul: Ești cam lăudăros, lupule.

Lupul: Nu-i adevărat.

Măgărușul: Ba-i adevărat.

Lupul: Ba nu-i adevărat.

Măgărușul: Ba-i adevărat. Așa e copii?

Copiii: Da-a-a-a!

Polițistul: Ei, vezi, lupule, chiar și copiii confirmă acest lucru.

Lupul: Bă, mucoșilor, eu sunt lăudăros?

Copiii: Da-a-a-a!

Lupul: Aveți noroc că sunt sătul, altfel, vă păpam pe toți cu tot cu sandale, că nu mai crâcneați, fără nici o jale.

Polițistul: Lasă copiii în pace, lupule, mergi și învață regulile de circulație! Și după aceea, vei putea să te duci la „Licurici".

Lupul: Bine, mă duc. Mă duc numai de aceea că mă roagă poliția.

(Lupul pleacă, polițistul îl strigă pe iepuraș.)

Polițistul: Iepurașule unde ești? Vino la noi! Nu-ți fie frică, lupul a plecat.

(Apare iepurașul.)

Iepurașul: Mulțumesc, nene polițist! Mulțumesc că m-ai salvat de răufăcător.

Polițistul: Nu ai pentru ce, Iepurașule! Sunt polițist, iar polițiștii sunt datori să apere pe cei slabi. Așa că: drum bun și să ajungeți cu bine la teatru.

Iepurașul: Mulțumim, nene polițist! La revedere! Măgărușule, la drum!

Măgărușul:La drum, Iepurașule!

(Cântând, pornesc la drum).

Hai la drum! Hai la drum!
Pieton isteț și bun
Pieton isteț și bun
Haide, hai la drum.
Refren:
Noi suntem amicii tăi
Pietonii mititei
Pietonii cuminței
Și sănătoșei!

(La sfârșitul cântecului apare semnul: Trecere pentru pietoni. Cei doi se opresc.)

Iepurașul: Stop, măgărușule! Am ajuns la primul semn de circulație.

(Apare lupul pe neașteptate.)

Lupul: *Și ați ajuns fără mine. Cât vă costa dacă mă așteptați? Ori poate ați vrut să mă închin în fața voastră! Sunt L*up, iar Lupul nu pupă și nu se-nchină în fața nimănui. Clar băi?

Iepurașul: Clar. Numai nu ne este clar de ce trebuia să te așteptăm.

Lupul: De ce, de ce? Fiindcă am învățat regulile de circulație, căpoșilor.

Iepurașul: Dacă le-ai învățat, atunci spune-ne ce indică acest semn?

Lupul: Semnul acesta nu l-am văzut în pădure. Dar nu-ți trebuie multă minte să pricepi ce prezintă el: un omulean sare peste un gard de scânduri.

Iepurașul, Măgărușul: Ha-ha-ha!

Lupul: De ce râdeți, nătăfleților?

Iepurașul: De răspunsul tău.

Lupul: Dacă nu vă place răspunsul meu, spuneți-mi, voi, mintioșilor, ce înseamnă acest semn? Spune, tu, măgarule, că ai mai multă minte, ce indică semnul acesta?

Măgărușul: Dacă insiști, eu pot să-ți răspund…și să-ți explic cântând.

Lupul: Hai nu mă nebuni. Să te aud „Ciocârlie"!

Măgărușul: Bine lupule, ascultă.

(Cântă.)

Semnul acesta ne arată
Traversare-asigurată.
Nu aveți de nimeni frică
Hai, treci drumul, Ionică.
Fii atent și ea aminte
Nici o dată nu te minte,
Te învață, îți indică,
Traversează fără frică.
Refren:
Veniți iute după mine,
Hai, veniți!
Și veți nimeri-o bine,
Hai, veniți!
Tot transportul stă loc,
Hai, veniți!
Cu mine aveți noroc,
Hai, veniți!

Măgărușul: Înainte fraților, că suntem la zebră și trecerea e asigurată.

(Cei doi se iau după măgăruș. Dar cum numai fac un pas, se aude vuiet

de mașini, răsună claxonări, mai apoi fluieratul polițistului).

Iepurașul: Unde te-ai pornit, măgărușule?

Măgărușul: Unde, unde! Pe zebră.

Iepurașul: Atunci de ce nenea polițist a fluierat?

Lupul: De ce, de ce? Fiindcă neam luat după deșteptul ăsta de măgar și era cât pe ce să ne calce o mașină.

Măgărușul: Eu nu sunt vinovat. Eu n-a încălcat nimic. Eu am traversat după cum spune regula de trecere la zebră.

Iepurașul: Liniștește-te măgărușule, liniștește-te. Iată vine nenea polițist și el o să ne spună, dacă ai încălcat regula, ori ba.

Lupul: Da eu ce mă fac? Când o să mă vadă, o să dea vina pe mine. O să zică că eu l-am provocat pe măgar să traverseze neregulamentar.

Iepurașul: Ascunde-te colea și stai chitic!

Lupul: Bine. *(Se ascunde).*

Iepurașul: Ce facem, măgărușule? Îi povestim lui nenea polițist despre lup, ori nu?

Măgărușul: Știu eu…Poate îi dăm o șansă?

Iepurașul: Bine! Facem cum zici tu. Nici vorbă de lup. Ne-am înțeles?

Măgărușul: Desigur!

(Apare polițistul)

Polițistul: De ce nu te-ai asigurat, măgărușule, că toate mașinile s-au oprit, ca, numai după aceea, să traversați strada pe zebră?

Măgărușul: Da ce, trebuie să avem mai întâi încredere în șoferi?

Polițistul: Da, și abia după aceea, traversezi în siguranță. Iar, ca să te convingi de acest lucru, să întrebăm copiii. Copii, trebuie să fim cu ochii în patru? Trebuie să așteptăm mașinile să se oprească și după aceea să traversăm?

Copiii: Da-a-a-a-a!

Polițistul: Bravo copii. Mă bucur mult că știți cum trebuie să traversați pe zebră. Acum ai înțeles, măgărușule, ce trebuie să faci mai întâi, când ajungi la zebră?

Măgărușul: Da!

Polițistul: Atunci, la drum și fiți atenți în continuare! Și mergeți numai pe partea dreaptă. Ați înțeles?

Iepurașul: Da-a-a!

Polițistul: Drum bun! *(Pleacă.)*

Iepurașul: Mulțumim, nene polițist! Măgărușule, foc! (cântă)

Noi suntem pietoni exemplari,
Circulăm regulamentar!
Așteptăm, așteptăm
Ne asigurăm
Și abia după aia traversăm!
La la la la la la la la la la
Și abia după aia traversăm!

Iepurașul: Stop, Măgărușule! Mai departe, nu mai este trotuar pe partea dreaptă.

Măgărușul: Auzi, iepurașule, dacă partea dreaptă a trotuarului se termină, ce facem mai departe?

Iepurașul: Ce facem? Trecem pe partea stângă. Așa spune regula: dacă se termină trotuarul pe partea dreaptă, atenți trecem pe partea stângă.

Măgărușul: De ce?

Iepurașul : Ca să vedem mașinile și să ne ferim de ele. *(Apare lupul).*

Lupul: Și regula mai spune: să nu uitați de cel care stă în ascunziș.

Iepurașul: Lupule ne cerem scuze că am uitat de tine și sperăm că știi pe ce parte trebuie să mergi după ce se termină trotuarul de pe partea dreaptă.

Luoul: Pe care, pe care? Pe care trebuie, dar trebuie pe care vreau!

Iepurașul: Nu-i corect, surule. Trebuie să mergi pe partea stângă. Așa ne-a învățat nenea polițist.

Lupul: Voi mergeți pe care vreți. Dar pe mine să mă lăsați în pace. Că eu merg cum mie îmi place. Nimeni să nu-mi interzică. Eu sunt lup și numi e frică. *(Pornește pe carosabil. Se aude claxonat de mașini).*

Iepurașul: Unde te bagi, lupule? Ce, te-ai săturat de viață? Nu vezi că te pot călca mașinile?

Lupul: Aveți grijă de voi, fricoșilor! Eu nu mă tem de nimic. Merg pe unde vreau!

Măgărușul: Dacă nu respecți regulile de circulație, îl chemăm pe nenea polițist.

Lupul: Chemați-l, nu-mi pasă. *(Iepurele chemându-l pe polițist iese din scenă).*

Iepurașul: Nene polițist, nene polițist…

Măgărușul: Mai bine a-i fugi, lupule! Altfel, o pățești!

Lupul: Cine eu? Eu nu mă tem de nimeni. Sunt lup și toată lumea tremură în fața mea… Ia să te văd, măgarule, cum tremuri?

Măgărușul: *(speriat)* Nu, nu. Nu tremur…

Lupul: Tremură dacă îți spun. Tremură, altfel nu mai ajungi la „Licurici".

(Lupul se repede spre măgăruș. Acela fuge strigând.)

Măgărușul: Nene polițist! Nene polițist!

(Lupul aleargă din urma lui amenințându-l.)

Lupul: Strigă, nu striga nici cel mai mare polițist din lume nu te va salva! Tremură, tremură că de nu, te las fără urechi, am să ți le scurtez ca la cârtiță, te las și fără coadă!

Măgărușul: Nene polițist! Nene polițist! Ajutor! Lupul din nou se împiedică de mine, din nou mă amenință, vrea să mă pedepsească!

Lupul: Tremură, tremură încăpățânatule că de nu te jumulesc, o tobă am să fac din pielea ta!

(Apare polițistul.)

Polițistul: Lupule!!! Iar nu te astâmperi, iar o cauți. Ia seama c-ai s-o găsești și atunci n-ai să fii bucuros. Ce s-a întâmplat, măgărușule, de ce lupul iar nu încape de tine? De ce mă cheamă iepurașul?

Măgărușul: Nene polițist, alungă te rog lupul acesta, că iar s-a legat de noi, iar încalcă regulile.

Polițistul: Lupule, tu n-ai înțeles încă, dacă nu respecți regulile de circulație, creezi probleme la toată lumea? Haide, pișco de aici! *(Fluieră.)*

Lupul: Tare îmi mai pasă mie de fluieratul tău! *(Polițistul scoate bastonul).* Nici de bastonul tău nu mă tem. *(Polițistul scoate pistolul, trage în sus. Lupul o ia la sănătoasa).*

Lupul: Săriți oameni buni, săriți că mă omoară polițistul!

Polițistul: A spălat putina, surul. De asta dată, n-o să mai aibă poftă să se întoarcă.

Măgărușul: Crezi, nene polițist?

Polițistul: D-apoi cum. N-ai văzut cum a dat bir cu fugiții, când a văzut revolverul? Da unde-i Iepurașul?…*(Îl strigă pe iepuraș).* Iepurașule, unde ești? Unde ești, iepurașule?

Iepurașul: Aici, nene polițist, dar Lupul …?

Polițistul: A fugit.

Iepurașul: Precis?

Polițistul: Da, dacă nu mă crezi, întreabă copiii. Ei o să-ți confirme acest lucru.

Iepurașul: Copii, e adevărat că lupul a dat bir cu fugiții?

Copiii: Da-a-a-a-a!

Iepurașul: Și dacă se întoarce?

Poliţistul: Fii pe pace. Pistolul meu l-a făcut să spele putinica pentru totdeauna. Și fiindcă s-a terminat trotuarul pe partea dreaptă, vom trece pe partea stângă. Așa spune regula. Așa-i copii?

Copiii: Da-a-a-a!

Poliţistul: Atunci, urmați-mă! *(Cântă).*

Hai, urmați-mă!
Și țineți-vă
Tot așa cum eu vă spui
Tot pe stânga drumului
Și pe mărgioara lui.
Refren:
Iepurașul, Măgărușul:
Nene, nene, fii pe pace,
Cum ne spui așa vom face.
Tot pe stânga drumului
Tot pe mărgioara lui.
Mergeți tot așa
Și nu-ți regreta,
Astfel spune regula
Pentru siguranța ta.
Nene, nene, fii pe pace,
Cum ne spui așa vom face.
Tot pe stânga drumului
Tot pe mărgioara lui.

Poliţistul: Țineți-o tot așa înainte! *(Și pleacă.)*

Iepurașul: Nu-ți fă griji, nene poliţist, așa vom face!

(Repetă refrenul încă o dată.)

Refren:

Iepurașul, Măgărușul:
Nene, nene, fii pe pace,
Cum ne spui așa vom face.
Tot pe stânga drumului
Tot pe mărgioara lui.

(La sfârșitul refrenului apare lupul și cântă cântecul său.)

Lupul:
Mie, voi, să îmi dați pace
Că eu merg cum mie îmi place
Nimeni să nu-mi interzică
Eu sunt lup și nu mi-e frică.

(Pornește pe carosabil. Răsună claxonări de mașini)

Iepurașul: Ce faci, fălosule, iar te-ai pornit neregulamentar?

Măgărușul: Iar o cauți cu lumânarea?

Ieputașul: Treci pe trotuar colțatule. Ce, vrei să nimerești sub vre-o mașină?

Măgărușul: Atent lupule…

Iepurașul: Pe partea stângă vine un camion de mare tonaj, fuuugi!

Lupul: *(Speriat, trece în grabă pe trotuar)* Ați văzut camionul naibii era să mă calce, era să mă facă chiseliță. Pe mine, pe lup! Cel de care se fereşte toată lumea, o rablă de mașină, era cât pe ce să mă pocnească. Cum vă place?

Măgărușul: Nu ne place deloc, lupule, fiindcă tu, cu comportamentul tău, ne faci de rușine. Așa că, ori respecți regulile de circulație, ori…

Lupul: Ori ce, măgarule? Ori ce?

Iepurașul: Ori îl chemăm din nou pe nenea poliţist. Dar de data aceasta, nu mai scapi de pedeapsă, pușcăria o să știe de blana ta. Acolo o să-ți cânte popa aleluia!!!

Măgărușl: Doamne miluiește, Doamne miluiește!!! Lupul nostru nu mai trăiește!!! **Iepuașul:** A murit în grozăvie, Doamne, Doamne ce urgie!!!

Lupul: Numai nu-l chemați pe domnul poliţist, numai nu pușcăria! Eu nu vreau să mor, nu vreau cu popa… Fac ce spuneți, numai nu chemați poliţistul.

Iepurașul: Bine Lupu-le nu-l chemăm, numai cu o singură condiție….

Lupul: Care-i?

Măgărușul: Să nu mai încalci regulile de circulație.

Lupul: Nu, nu, n-am să le mai încalc. Jur pe blana mea de Sur.

Măgărușul: Da nu minciunești?

Lupul: Măgare, eu sunt Lup, da nu Vulpoi viclean, sunt cel mai cinstit și corect lupan.

Iepurașul: Atunci, la drum, lupanule!

Lupul: La drum. *(Cântând, pornesc la drum.)*

Toți:
Hai la drum! Hai la drum!
Pieton isteț și bun
Pieton isteț și bun
Haide, hai la drum.
Noi suntem amicii tăi
Pietonii mititei
Pietonii cuminței
Și sănătoșei.

(La sfârșitul cântecului apare semnul de *circulație: Presemnalizare trecere de pietoni. Lupul vrea să traverseze.)*

Iepurașul: Unde te-ai pornit lupule?

Lupul: Unde, unde? Păi nu-i triunghiul cântat de măgar?

Iepurașul: Nu. Acela era de culoare albastră. Pe când acesta-i triunghi cu chenar roșu. Prin dreptul lui e interzis să traversăm drumul. *(Către copii, demonstrând cele două indicatoare).* Cum credeți copii, aceste două indicatoare, se deosebesc unul de altul?

Copiii: Da-a-a-a!

Iepurașul: Ai auzit lupule? *(Arată indicatorul trecerii de pietoni)*. Acesta, albastru cântat de măgăruș, ne permite să traversăm drumul, iar acesta, roșu, *(Arată indicatorul presemnalizare trecere de pietoni)* îi obligă pe șoferi să circule cu atenție pentru a putea reduce viteza și eventual a opri dacă este cazul, la trecerea de pietoni care urmează.

Lupul: Băi, urechilă, tu de unde te-ai luat așa căpos, de unde le știi pe toate?

Iepurașul: De unde, de unde! De la școală. La școală înveți de toate. Și dacă mergeai și tu la școală, învățai și tu regulile de circulație. Așa-i copii?

Copiii: Da-a-a-a!

Iepurașul: La școală, despre acest triunghi, am învățat și un cântecel. Doar că, înainte de a-l cânta, vreau ca toți copiii să-mi bată din palme!

Lupul: Da eu nu vreau! Și copiii mă vor asculta pe mine. Așa-i copii?

Copiii: Nu-u-u-u!

Iepurașul: Ei vezi, lupule copiii vor să aplaude, n-ai încotro, trebuie să accepți.

Copii aplaudați-mă că eu încep cântecul.

(Cântă)
Ah, când vezi acest triunghi
Ce-i cu roșu dantelat,
Piciule să nu te miști,
Să n-ai poftă de-alergat!
Fii atent, nu le-n curca
Căci se poate întâmpla,
Să provoci un accident,
Întru cât n-ai fost prudent.
(Cântând pornesc la drum)
Refren:
Stai pe loc nu te mișca
Drumul nu mi-l traversa!
E-n pericol viața ta,
Stai pe loc, nu traversa.

(Între timp, apare indicatorul: Pasaj subteran pentru pietoni)

Măgărușul: Iepurașule, cât noi am mers și am cântat, uite că a mai apărut un indicator.

Iepurașul: Ei, lupule, măcar de data aceasta poți explica acest indicator?

Lupul: Lupule, lupule! La orice semn tot eu și eu trebuie să răspund. Să mai răspundă și pârlitul ăsta de măgar.

Iepurașul: Hai spune tu măgărușule, că lupul face mofturi.

Măgărușul: Dacă nu vrea să răspundă, să nu-l luăm cu noi la teatru.

Lupul: Ce ai tu cu mine, sclifositule? Ce te legi atâta de capul meu? Cine ești tu, bă, de o faci pe șeful? Ori crezi, că dacă poliţistul e „drugul„ tău, poți să comanzi aici? Ești întrebat, răspunde! Altfel, nu te scapă nici chiar ministrul poliției! Understand?

Măgărușul: Yes, lupule!

Lupul: Atunci răspunde.

Măgărușul: Acest indicator, se instalează în apropierea locurilor unde sunt amenajate subterane pentru pietoni, ca ei, să se orienteze mai bine pe unde să treacă!

Iepurașul: Măgărușule, trebuie să ne debarasăm de tontălăul ăsta, care nici nu știe nimic și nici nu vrea să învețe.

Lupul: Ba mai puneți-vă poftele-n cuiere, clăpăugilor. Nimeni numi poate interzice să merg la teatru. Sunt cetățean liber. Beneficiez de toate drepturile constituționale! Trăiesc într-o țară liberă și democrată. Trăiască libertatea, fraternitatea și egalitatea, trăiască Teatrul, trăiască „Licurici"!

Iepurașul: Ei, dacă te bucuri de toate drepturile și dorești ca „Licurici" să trăiască, n-avem încotro, lupule, trebuie să te luăm cu noi. De aceea, la drum, că n-a mai rămas mult până la teatru. *(Cântând, pornesc la drum.)*

Hai la drum! Hai la drum!
Pieton isteț și bun
Pieton isteț și bun
Haide, hai la drum.
Noi suntem amicii tăi
Pietonii mititei
Pietonii cuminței
Și sănătoșei.

(Ajung la semaforul electric prevăzut cu trei culori. Se opresc.)

Lupul: Oh… My God!!! Ce mai este și asta. Așa năzdrăvănie n-am mai văzut în viața mea, parcă-i un tricolor automatizat. Bă măgarule, dacă te crezi atât de deștept , spune, ce este această mașinărie, care se aprinde ba roșu, ba galben, ba verde.

Măgărușul: Păi, acesta, e semaforul. Culoarea roșie indică stop, adică, e interzis să traversezi. Culoarea galbenă atenționează: fii pregătit! Iar culoarea verde îți spune: traversează liniștit !

Lupul: Și cum, la roșu nu am dreptul să trec drumul?

Iepurașul: Nici să nu îndrăznești, surule, că-i vai și amar de steaua ta! E mare pericol!

Lupul: Pericol, pericol! Pentru voi, fricoșilor, e pericol. Eu sunt lup, iar pentru mine, pericol nu există. Și ca să vă convingeți de aceasta, uitați-vă cum va stopa de frică tot transportul în fața mea.*(Se pornește pe roșu. Iepurașul strigă din urma lui.)*

Iepurașul: Ce te-a apucat, nătărăule? Unde te-ai pornit? O să te calce mașinile!!!

Lupul: Nu mă învăța, clăpăugule. Eu știu mai bine ce trebuie să fac.

(Se aud claxonând mașinile). Ce pipiiți, băi? Ce pipiiți? Ce, sunteți chiori? Nu vedeți că trec eu, surul și neînfricatul, la picioarele căruia se închină toată suflarea pădurii. Mai bine opriți-vă, altfel, o să aveți de furcă cu mine, c- apoi vai de scăfârliile voastre ruginite.

(se aude o lovitură puternică, urlet de lup, frânări bruște, girofar de ambulanță, apoi fluierat de polițist)

Măgărușul: Nene poliţiiist!

Iepurașul: Nene poliţiiist !

(Apare polițistul).

Poliţistul: Ce s-a mai întâmplat, fârtaților?

Măgărușul: Lupul….

Iepurașul: Lupul n-a ascultat de noi, a traversat la roșu, a provocat accident și a nimerit sub o mașină și uite că l-a luat ambulanța.

Poliţistul: Până la urmă a încasat-o încăpățînatul.

Măgărușul: Da. Și-a rupt colții nătărăul.

Poliţistul: Păi, parcă a promis să învețe și să respecte regulile de circulație.

Măgărușul: A promis dar nu a făcut-o.

Poliţistul: Da voi, prieteni, știți cum se trece la semafor?

Măgărușul: Parcă știm dar nu prea cunoaștem.

Poliţistul: Atunci, ca să fiți siguri, și voi și copiii din sală, și toată lumea care ne privește, vă spun eu. *(Cântă)*

Dacă vezi că semaforul
Este roșu la culoare,
Să-ți stea locului piciorul
De miști, e pericol mare.
Refren:
Viața este cea mai scumpă
Că ți-a dat-o Dumnezeu
Fă să-ți fie cât mai lungă
Fă așa cum îți spun eu!
Când în galben se aprinde,
Fii atent, cu mintea trează,
Și aștepți, copil cuminte,
Doar semnalul ce urmează.
Refren:
Viața este cea mai scumpă
Că ți-a dat-o Dumnezeu
Fă să-ți fie cât mai lungă
Fă așa cum îți spun eu!
Iar când se aprinde verde
Fii atent, memorizează.
Pe loc nimeni nu mai șede,
Drumul toți îl traversează.
Refren:
Viața este cea mai scumpă
Că ți-a dat-o Dumnezeu
Fă să-ți fie cât mai lungă
Fă așa cum îți spun eu!

Poliţistul: *(După cântec).* Ei, acum ați înțeles, prieteni, ce funcție importantă îndeplinește semaforul?

Iepurașul, Măgărușul: Da, nene poliţist!

Poliţistul: Dar voi copii, ați înțeles?

Copiii: Da-a-a-a!

Poliţistul: Atunci eu sunt liniștit, iar voi vă continuați drumul, că nu v-a rămas mult. *(*Și *pleacă).*

Iepurașul: Mulțumim, mulțumim, nene poliţist. Noi ne-am dus. *(Repetând refrenul, continuă drumul).*

Refren:
Viața este cea mai scumpă
Că ți-a dat-o Dumnezeu
Fă să-ți fie cât mai lungă
Fă așa cum îți spun eu!

(La sfârșitul cântecului ajung la indicatorul: drum pentru pietoni).

Iepurașul, Măgărușul: Uraaa! Am ajuns la indicatorul mult așteptat, indicatorul care permite copiilor și maturilor să circule în voie.

(Apare lupul bandajat.)

Lupul: Prieteni, știu c-am dat-o în bară, știu că am greșit. Vă rog să mă iertați. Am să învăț toate regulile de circulație, numai luați-mă cu voi.

Vreau și eu să văd minunile de la „Licurici“.

Măgărușul: Promiți?!

Lupul: Promit, jur pe sănătatea mea invalidă.

Iepurașul: Atunci, înainte, că indicatorul drum pentru pietoni ne permite să ne deplasăm. Traseul spre Teatrul „Licurici“ e deschis, spectacolul începe! Licurici luminează!

O explozie de lumină îl scoate din culise pe Licurici care radiind și interpretând cântecul de final, intră în scenă.

Licurici:
Bine ați venit la „Licurici“
În lăcașul sfânt a celor mici,
Unde vin copiii cei mai buni,
Unde au loc splendide minuni.
Cu un basm dulceag miraculos,
Cu o zână și un Făt-frumos,
Cu o stea în stea și o cunună,
Cu trei iezi și o căpriță bună.
Refren:
În drum spre teatru, fiți atenți
Și nu uitați să fiți prudenți,
La semafor cum traversați,
La zebră cum vă deplasați.
De semaforul îți iese-n drum,
Cum faci voinice, — uite cum?
De-i roșu te oprești, aștepți,
De-i verde îndrăzneț pornești!
La noi la teatrul „Licurici“
Te va frapa un brav arici,
Un câine cu colaci în coadă,
O lebădă crăiasă neagră.
Și o prințesă, cea vrăjită
De un prinț frumos îndrăgostită
Te mai așteaptă un moș și o babă
Și omuleții de zăpadă.
Refren.

SFÂRȘIT

NATALIA BALAN, BIBLIOTECAR BPR „ION UNGUREANU“, CĂUȘENI

La Biblioteca pentru copii din Căușeni

Cu prilejul săptămânii lecturii la Biblioteca pentru copii din Căușeni se desfășoară o suită de activități, organizate cu scopul de a promova lectura, de a încuraja lectura ca fiind un instrument eficient pentru a crește o societate sănătoasă și prosperă.

În perioada 1–7 aprilie Biblioteca pentru copii din Căușeni organizează Săptămâna lecturii și a cărții pentru copii. Cu acest prilej, zilnic, sunt organizate ateliere de lectură și creație artistică care propun, în această ediție, valorificarea creației creațiilor literare recomandate elevilor din ciclul gimnazial.

La data de 4 aprilie curent elevii din clasele primare ai Liceului „Mihai Eminescu“ și-au dat întâlnire la bibliotecă. Copii spun că citesc multe cărți, printre ele se regăsesc un șir de povești precum „Mica sirenă“, „Hainele cele noi ale împăratului“, „Rățușca cea urâtă“, „Crăiasa zăpezilor“, care au străbătut timpul, fiind îndrăgite și în zilele noastre.

În fiecare an, începând cu 1967, la 2 aprilie este marcată Ziua Internațională a Cărții pentru Copii. Este data nașterii renumitului scriitorului danez Hans Christian Andersen, autorului celor mai cunoscute basme. Pe parcursul acestei săptămâni în cadrul bibliotecii, sunt organizate lecturi publice și sunt puse în scenă povești și basme.

Grigore Grigoriu

„Hristos a Înviat”! s. Carahasani, r. Ștefan Vodă